درعليه ده غلطه ده (آره ولك) غزته سى اداره خانه سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրն.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստի թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով:

Ենթակայն թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի.

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

26րդ ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ

ՂԱԶԻ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ Բ. ԽԱՆԻ

ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐ

ՄԵԾԱՆՈՒՆ ԻՆՔՆԱԿԱԼԻՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Վաղը, Օսմանեան մեծազօր կայսրութեան միլիոնաւոր հպատակները սրտի աննկարագրելի բերկրանքով կը տօնեն Ն. Կ. ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ Բ. ԿԱՅՍԵՐ բարեբաստիկ գահակալութեան 26րդ տարեդարձը։

Մայրաքաղաքէն սկսեալ, ամէն գաւառ, ամէն քաղաք և ամէն գիւղ, մեծ շքեղութեամբ ու խնդութեամբ կը մասնակցին այս բերկրաւէտ տօնին, և բովանդակ ժողովուրդը սրտագին բարեմաղթութիւններով կը շնորհաւորէ ու կ'օրհնէ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը։

Այն օրէն ի վեր՝ ուր ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ ԽԱՆ բազմած է Օսմանեան Կայսրութեան փառապանծ Գահը, երկրին իմացական ու տնտեսական վարկը յարաճուն բարձրացման մը մէջ գտնուած է շարունակ, օսմ. բանակն ու նաւատորմը զօրացած են եւրոպական առաջնակարգ երկիրներու բանակին ու նաւատորմին հաւասարելու աստիճան, երկաթուղիներ շինուած ու ընդարձակուած են հետզհետէ, հանրօգուտ շինութիւնները բազմացած են անընդհատ, դպրոցներ բացուած են ամէն տեղ, մամուլը անօրինակ զարգացում մը ստացած է, երկրագործական և արուեստագիտական աշխատութեանց ուսուցումը արդիւնաւոր կերպով առաջ մղուած է, գաղթականները ապահով ապաստան մը գտած են, մէկ խօսքով բովանդակ Թուրքիա հսկայական յառաջդիմութեան մը մէջ արագ ու հիանալի կերպով բարգաւաճած է, և այսօր զմայլում կ'առթէ նոյն իսկ ամէնէն առաջ քաղաքակիրթ ազգերու։

Ն. Կ. Վեհափառութիւնը երբեք իր հոգածութիւնն ու խնամքը չէ' պակսեցուցած երկրին վրայէն, այնպէս որ ամէն կարգի օգտակար ձեռնարկութեանց յղացումն ու գործադրութիւնը, ինչպէս նաև յառաջդիմութիւնը Իր իմաստուն մտքէն բղխած և բարձր ուշադրութեանը առարկայ եղած են շարունակ։ Բոլոր ասոնք ակնարկելով ցոյց կուտան թէ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը անդուլ անդադար կը հսկէ երկրին բարօրութեան վրայ, Իր խնամքը երբեք չզլանալով անոր։ Նոյնպէս, իբր Հայր Իր ժողովրդին, չի մոռնար աղքատները, հիւանդները, մարդասիրական հաստատութիւնները, և առատաձեռն պարգևներով կը սատարէ ամէնուն ալ, առանց ազգի և կրօնքի խտրութեան։ Իր բարեբաստիկ Գահակալութենէն ի վեր Թուրքիոյ ամէն մասերուն մէջ կառուցուած հիւանդանոցները, անկելանոցները, աղքատանոցները ինքնին մեծ ապացոյցներ են արդէն Ն. Կ. Վեհափառութեան գթասրտութեան. բոլոր ասոնք ժողովուրդը չ'անգիտանար, և այդ պատճառաւ է որ Թուրքիոյ ամէն կողմը, ամէնէն կեդրոն վայրերէն մինչև ամէնէն հեռաւոր անկիւնները, միլիոնաւոր հաւատարիմ հպատակներ այնչափ եռանդով և ուրախութեամբ կը տօնեն Ն. Կ. Վեհափառութեան Գահակալութեան տարեդարձը։ Թուրքաբնակ օտարներն ալ որոնք միշտ կը վայելեն Ն. Կ. Վեհափառութեան բարիքներն ու շնորհները, խնդութեամբ կը ձայնակցին օսմ. հպատակներու բարեմաղթութեանց և օրհնութիւններուն։

Շնորհաւորական ու բարեմաղթական սրտաբուխ արտայայտութիւններ կը կատարուին վաղը մասնաւորաբար ի Կայս. Պալատ, Օսմանեան Աւագանիին, նախարարներու, քաղաքային ու զինուորական պաշտօնատարներու, աստիճանաւորներու, հպատակ հասարակութեանց պետերուն, դեսպանական մարմնին, հանրային վարչութեանց ներկայացուցիչներու կողմէ։ Բովանդակ երկրին մէջ ուրախութիւնը ծայր աստիճանին հասած է, և ամէն տեղ խրախճանութիւններ ու լուսավառութիւններ, նուագածութիւններ ու հանդէսներ տեղի կ'ունենան եռանդալից ցնծութեամբ։ Ամէն հպատակ կը յիշէ իր երախտագիտութիւնը առ Ն. Կ. Վեհափառութիւն, և սրտագին բարեմաղթութիւններով կ'օրհնէ Անոր անունը, և արևշատութեան մաղթանքներ կ'ընէ, աչքի առջև բերելով այն անհամար բարիքները և առաւելութիւնները զորս կը վայելենք Անոր շնորհիւ։

Մամուլն ալ իր կարգին կը ձայնակցի ժողովուրդին օրհներգութեանց ու մաղթանքներուն, գոչելով.

ԿԵՑՑԷ

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆ

ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ ԽԱՆԸ ՂԱԶԻ

ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԻՆՔՆԱԿԱԼՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

ԱՋՈՒ ՁԱԽ

ԼՍԻԱԳՈՑՆ ՎԿԱՅԱՆԱՆԸ

Եւրոպայի բժշկական բարձրագոյն շրջանակները այս պահուս ահագին ջանքեր կ'ընեն, առաջքը առնելու համար գերագոյնապէս աղէտալի հիւանդութեան մը, Թոքախտին, որ մարդկութեան ամէնէն ահարկու աւերիչներէն մէկը դարձած է այսօր։ Համաժողովը որ այդ նպատակաւ վերջերս գումարուեցաւ Լոնտոնի մէջ, բովանդակ աշխարհի առջև պարզեց բազմաթիւ վիճակագրութիւններ, որոնք ամէնէն սարսռազդեցիկ, ամէնէն արհաւրօտ ու քստմնեցուցիչ հետեւութեանց կը յանգին։ Երեւակայեցէ՛ք, քանի մը տասնեակ հազարաւոր կեանքեր, կեանքեր որոնք կրնային շատ օգտակար ըլլալ մարդկութեան համար, կեանքեր որոնք կրնային զմայլելի ու գեղեցիկ պտղաբերութեամբ մը օժտել երկիրը, կը մարին, կ'ոչնչանան, առանց իսկ իրենց արշալոյսը դիտելու ժամանակ ունեցած։

Եւ ասիկա ամէն տարի անընդհատ, գրեթէ աշխարհի ամէն կողմը, միշտ միեւնոյն անողոք յարատեւութեամբ, միշտ միեւնոյն քստմնեցուցիչ արդիւնքով։

Առաջքը առնելու համար այս աւերիչ հիւանդութեան՝ բժիշկներ՝ որոնք պէտք եղածէն աւելի իրաւունք ունին իրենց ձայնը լսելի ընել տալու, կ'առաջարկեն կարգ մը զգուշական միջոցներ՝ որոնց գործադրումը եթէ ո՛չ վճռական, գոնէ բաւական զգալի կերպով մը կրնայ պակսեցնել զոհերու թիւը։ Թոքախտին դէմ կռուելու համար պէտք է մէջտեղէն վերցնել բոլոր այն տարրերը՝ որոնք պատճառ կ'ըլլան անոր փոխանցման։

Թէ ի՛նչ են այդ տարրերը, անոնց վրայ չէ՛ որ պիտի խօսիմ, չունենալով ո՛չ բժիշկի մը ձեռնհասութիւնը, ո՛չ ալ ախտաբանի մը հանգամանքը։ Իմ նպատակս աւելի մատնանիշ ընել է սա կարեւոր պարագան թէ այդ փոխանցման տարրերը քիչ մը ամէն տեղէ շա՛տ կրնան գտնուիլ վարժարաններու մէջ, և թէ բնականաբար ամէնէն աւելի անոնցմէ պէտք է սկսիլ զգուշութեան։

Հոս պայմանագրական ու առժամ քարոզ մը չպիտի կարդամ այն կարեւորութեան վրայ, զոր վարժարաններու մէջ ուսանող աշակերտները ունին համայնքի մը նկատմամբ, բնականօրէն անոր նոր սերունդը կազմելու կոչուած ըլլալով։ Բայց միւս կողմէ պիտի հարցնեմ թէ մենք, մեր մասին ի՛նչ ըրած ունինք վարժարաններուն համար։ Ի՛նչ միջոցներ ձեռք առած ենք տղոց եթէ ո՛չ բարոյական, գոնէ ֆիզիքական առողջութիւնը պահպանելու համար վարժարանին մէջ։ Այդ խնդրին կարեւորութիւնը չեմ կարծեր որ շեշտուելու պէտք ունենայ, այնչափ ակներեւ է ինքնին. սակայն խնդիր է գիտնալ թէ այդ կարեւորութիւնը պէտք եղածին պէս ըմբռնուա՞ծ է մեր վարժարաններու վարիչներուն կողմէ։

Չեմ հաւատար։

Վարժարանի մը սրահներուն մէջ չորս ու կէս պատուհան աւելի բանալ տալով, առատ լոյսի տեղ տալով և կամ տղոց մաքրութեան մասին հարեւանցի քննութիւն մը ընելով չէ՛ որ անոնց ֆիզիքական առողջութիւնը պահպանած կ'ըլլանք։ Այցելու բժիշկի մը պէտքը, քիչեր զգացած են, ու բոլոր այն վարժարաններուն մէջ՝ որոնք այցելու բժիշկ մը ունին, տղոց քննութիւնը ա՛յն աստիճան գէշ, ա՛յն աստիճան յոռի կերպով կը կատարուի, որ չի կրնար որ և է լուրջ արդիւնք մը տալ։ Աւելի տղուն հագուստներուն կը նային քան մարմնին. աւելի արտաքինը կը փնտռեն քան ներքինը։ Ու խեղճ ծնողները կը կարծեն թէ իրենց զաւակը գոնէ վարժարանին մէջ զերծ է ո՛ և է հիւանդութենէ մը վարակուելու վտանգէն։

* * *

Կը թողում բոլոր ասոնք, և կ'անցնիմ խնդրին ներկայացուցած մէկ ուրիշ երեսոյթին, որ շատ աւելի կարեւոր է, հոգ չէ թէ բնաւ ուշադրութիւն դարձուած չըլլայ իր մասին։ Դպրոցական վերամուտի այս օրերուն, ահագին թիւով ուսուցիչներ մէջտեղ ինկած են պաշտօն մը գտնելու համար։ Հոգաբարձութիւնները կամ թաղ. Խորհուրդները ուսուցչական վկայական մը միայն կը պահանջեն անոնցմէ, և երբ համաձայնին պայմաններուն վրայ, ուսուցիչը կ'ընդունին առանց ուրիշ բան մը առնելու։

Եւ սակայն կա՛յ բան մը զոր պէտք չէ՛ բնաւ աչքէ հեռացնել, կա՛յ պարագայ մը՝ զոր շատ լուրջ կերպով պէտք է նկատի առնել։ Այդ պատճառներուն մեծագոյն մասը կը բաղկանայ աղքատ մարդոցմէ, ընդհանրապէս դեռատի երիտասարդներէ և նոյն իսկ պատանիներէ, զրկանքի և նեղութեան մէջ մեծցած տղաք՝ որոնք կրնան Թոքախտին ճանկերուն մէջ ինկած ըլլալ։ Թոքախտաւոր ուսուցիչ մը մեր մէջ, տարաժամաբար լուսաբեր չէ՛ որ պիտի գտնուէր, մանաւանդ որ գիտենք թէ այդ խեղճերը ի՛նչ ողորմելի պայմաններու մէջ կեանքի ճամբէն կը քալեն, շատ հեղ պատսպարուած չըլլալով տանիքով մը տաքցնելու բաւականաչափ ընտանիք մը և ինքզինքնին։ Զրկուած այդպէս հոգեկան հրճուանքներէ և սնունդէ, բնականաբար չպիտի կրնային դիմանալ. ամէնէն ամուր կազմուածքն իսկ պիտի եղծուէր այդ տեսակ պայմաններու մէջ, ու աւեր մարմիններու մէջ Թոքախտը, չպիտի ուշանար իր բոյնը շինելու կուրծքի մը մէջ, ուր իրեն դէմ մարտնչող տարրերէ աւելի դիւրինող տարրեր պիտի ըլլային զինքը ընդունող։

Երեւակայեցէք հիմա այդ Թոքախտաւոր ուսուցիչներէն մէկը դասարանին ներս, շարունակ պատսպարուած տղոց հետ յարաբերութեան մէջ գտնուելու. ու եթէ սիրտ ունիք մ'՝ սոսկաք հետեւանքներուն վրայ։

Ուրիշ տեսակէտով մը, պակաս չեն ուսուցիչներ՝ որոնց հակառակ տարափոխիկ հիւանդութենէ մը բռնուած ըլլալնուն՝ պաշտօն մը կը շարունակեն և կամ կ'ընդունին այս ու այն վարժարանին մէջ, օգտուելով անշուշտ այն անտարբեր վերաբերումէն՝ զոր դպրոցի մը վարիչ մարմինները կ'ունենան այդ տեսակ բաներու նկատմամբ։ Այդ ուսուցիչներուն մէջ կրնան գտնուիլ անանկներ՝ որոնց հիւանդութիւնը վերջին ծայր վտանգաւոր ըլլայ, մանաւանդ պզտիկ տղոց համար։ Հիւանդութեան անուն չեմ տար, մտածելով թէ կը հասկնաք ի՛նչ ըսել ուզելս, բայց կրկին կը յանձնարարեմ որ աչքի առջև բերէք այդ տեսակ վտանգաւոր ու տարափոխիկ ախտերով վարակուած ուսուցչի մը՝ աշակերտներու հետ յարաբերութեան մէջ գտնուելու պարագան։

Պիտի տեսնէք թէ պատկերը որչա՛փ ահռելի է, որչա՛փ քստմնեցուցիչ.....

* * *

Ո՛վ պիտի ուզէ առաջքը առնել բոլոր այս անպատեհութեանց, ո՛վ պիտի յղանայ բաղձացուած լուծումը տալ այս շատ կարեւոր խնդրին։

Ես կը շտապեմ մ'՝ միայն գաղափարը մէջտեղ դնելով, թէև կը խոստովանիմ որ խնդիրը ինքնին մէկն է անոնցմէ՝ որոնց լուծումը ահագին դժուարութիւններ կը ներկայացնէ, որոնց կարգադրութիւնը ահագին աշխատութեան կը կարօտի։

Եւ սակայն կան մեր մէջ պաշտօնական մարմիններ՝ որոնց պարտաւորութիւնն է այդ աշխատութիւնը, որոնց պարտքն է այդ ազնութիւնը։ Թող մտածեն, թող խորհին, թող աշխատին։ Վստահ եմ որ եթէ երբեք տրամադրութիւնը չպակսի իրենց քով, կրնան շատ լաւ մէջտեղէն վերցնել ամէն դժուարութիւն, ու խնդիրը կարգադրել սքանչելի եղանակով մը։ Որովհետեւ չեմ կարծեր թէ ուսուցիչները բժշկական մշտապէս հսկողութեան մը ենթարկելը, հակառակ շատ դժուարութիւններ ներկայացնելուն, բոլորովին անկարելի նկատուի, մանաւանդ որ քիչ մը ամէն հիւանդութիւն բաւական ակնառու կերպով նկարուած կ'ըլլայ ենթակային դէմքին վրայ։

Թող աշխատին, ու պիտի տեսնեն որ յաջողութիւնը չպիտի ուշանայ։

Առողջ վիճակ մը յայտնող Թուղթի ո՛ և է կտոր, պէտք է լաւագոյնը ըլլայ այն վկայականներուն՝ զորս կարելի է ուսուցչէ մը պահանջել։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՕՆԵԱՆ

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

Գաւառ. ժողովոյ որոշումը ջուրը ինկած.—Նորընտիր Ուսումնական Խորհրդոյ վարմունքը.—8 ուսուցիչներ հրաժարեցուցուած.—Պ. Ստեփան Զաքրեանի յոբելեանը.—Անկարող ուսուցիչներ վերստին պաշտօնի կանչուած.—Օգտակար առաջարկներ անտեսուած.—Մարմնամարզը եւ գծագրութեան դասը վարժարաններէն վտարուած.— «[illegible]» եւ Գաւառ. ժողովոյ որոշումը։

ԻԶՄԻՐ, 13/27 Օգոս. 1901

Կարծեմ ընթերցողները կը յիշեն թէ տեղւոյս Ազգ. ընդհանուր ելեւմուտքը Քաղաքական Ժողովի կողմէ նկատողութեան առնուելէ յետոյ, արդիւնքը պիտի տեղեկագրուէր մօտաւոր ապագայի մը մէջ Գաւառ. Ժողովին՝ որպէս զի այս վերջինը տեսնէր թէ պարտուց բարձման յանձնաժողովի բերած առաջարկը պէ՞տք է ընդունիլ թէ ոչ։ Գաւառական Ժողովոյ այս որոշումը որ մեծամասնութեամբ տրուեցաւ, իր արձանագրութեան տումարին մէջ գոնէ լայն տեղ մը գրաւեց, սակէ դուրս բան մ'ի՛ փնտռէք, վասն զի այդ որոշումը անկարելի պիտի ըլլայ գործադրել՝ ամառուան օդերը այս օրերս չափազանց հեղձուցիչ ըլլալուն համար, և ըստ վարչութեան, այս տաքերուն նստիլ ելեւմուտք նկատողութեան առնել, միտք յոգնեցնել և վերստին Գաւառականին տեղեկագրել, երկար բարակ գործ է։ Ի՛նչ հարկ այս ձեւակերպութեանց, մանաւանդ խնդիրն ալ ըստ օրդի վարչութեան, կարեւոր խնդիր մը չէ անոր համար հիմակուհիմակ ընդունինք պարտուց բարձման յանձնաժողովին առաջարկը, կ'ըսէ վարչութիւնը, ի՛նչ կը կորսնցնենք, մանաւանդ որ ընելիքնիս ալ մէկ տարուան համար փոքր մը պիտի ըլլայ??? *Խոհեմութիւն ըրած չենք ըլլար... նպատակնիս ալ առ չէ՞ մի եա ???*

Գաւառականն ալ անգին եթէ գործ չունի, թող սպասէ որ ելեւմուտք պիտի քննուի և իրեն վերստին պիտի տեղեկագրուի ի յաւիտենութիւն։ Սպասէ՛, բայց մի յուսար, ո՛վ ժողովդ գաւառական, վասն զի քեզ մահկ ընող չըլլալէ զատ, քու որոշումդ ալ ջուրը ինկաւ։

Հոս ո՛չ Տնտեսական, ո՛չ Քաղաքական և ոչ իսկ Գաւառական Ժողովները իրենց նպատակին կը ծառայեն, ասոնց ամէնքն ալ անուանական *ըլլալով ձեւակերպութեան համար կազմուած ժողովներ են, որովհետեւ Իզմիրի մէջ Թեմական բոլոր գործերը մանաւանդ կարեւորագոյն գործը որ դպրոցներն են՝ երեք հոգիի անձնական քմահաճոյքին գործիք եղած է։ Այս երեքն են հոս ամէն ինչ, անոնց ուզածը ուզած, չուզածը չուզած է։ Ցաւալին այն է որ այս տխուր պարագային ո՛չ Տնտեսական, ո՛չ Քաղաքականը և ո՛չ իսկ բոլոր այս ժողովներուն Սրբազան Նախագահը անդրադառնալու կարողութիւնը չեն ունեցած և չպիտի ունենան մինչև այն օրը՝ երբ եկեղեցիին ու դպրոցին դռները արքեստանոցի դռներուն պէս փակուած տեսնեն։*

* * *

Նորընտիր Ուսումն. Խորհ. թղթ, որուն 7 անդամներէն մէկ քանին հրաժարեցան, գործի սկսաւ.... Սա հաւատարիմ պարտուց բարձման Յանձնաժողովին՝ խելոյն ձեռք զարկաւ խնայողութեան *և տարեկան 1302 մէճիտի արդիւնք մը ցոյց տուաւ հրաժարել 8 ուսուցիչներու ցանկ մը մատուցանելով Պատ. Քաղաքական Ժողովին, ինչ որ ցնծութեամբ սրտի ծափահարուելով գնահատուեցաւ և հետեւապէս գործադրուեցաւ։*

Ցանկ հրաժարեալ ուսուցիչներու

			Մէճիտ
Պրն.	Ստեփան Զաքրեան	ամսկն.	22
»	Յովհ. Տէր-պետերեան	»	27
»	Սերվիչէն Պօղարեան	»	22
Պաս.	Ծինիչեան	»	8
Պրն.	Էլմաս	»	6
»	Վրդանէս	»	6
»	Էլիզա Անգլիացի	»	9½
»	Տըլարոս Պրոնսացի	»	8
		Գումար	108½

Ասոնց իւրաքանչիւրը զատ զատ դիմում կ'ընէ նախ Ուսումն. Խորհրդոյ՝ իմանալու համար թէ ինչո՞ւ հրաժարեցուցուած են պաշտօնէ։ Ուսումն. Խորհուրդն ալ իր պատուոյն վրայ երդում կ'ընէ որ ինք չէ հրաժարեցնողը, և շատ կը ցաւի եղեր այս տեսակ անիրաւ fait accompli *մը առջև գտնուելուն համար։ Կը դիմեն Քաղաքական Ժողովոյ, այս վերջինին ալ պատասխանը կ'ըլլայ «հաւատացէք որ եղածէն լուր չունինք»։ Ուրեմն սատանա՞ն հրաժարեցուց այս ուսուցիչները։*

Ցնչատակութեան ոչ նուազ արժանի է սա պարագան որ Ուսումն. Խորհուրդը այդ ուսուցիչները հրաժարեցնելու առթիւ գալիք պատասխանատուութիւնը իր վրայէն նետելու համար՝ կը փորձէ նախորդ Ուսումն. Խորհրդոյ դիւանին վաւերացնել տալ հրաժարեալ ուսուցչաց վերջնական ցանկը ու երբ անկէ կը մերժուի, կը ստիպուի հուսկ ուրեմն Քաղաքական Ժողովին միջոցաւ ցոյց տալ պարտուց բարձման Յանձնաժողովի. Եկու տես որ Քաղաքականն ալ հակառակ իր որոշ ստորագրութեան ներքեւ ըլլալուն, գործէն լուր չունենալը կը յայտարարէ։ Հիմակ որո՞ւ հաւատալ պէտք է, ստորագրութեա՞ն թէ ոչ բերանացի խոստովանութեան։ Ընթերցողներն ալ իրենց կարգին կրնան մեր գրածներէն գաղափար կազմել թէ ի՛նչ կերպով կ'ընթանան Իզմիրի Թեմական գործերը։

Արդ, քանի որ Ուսումն. Խորհուրդը պատուոյն վրայ կ'երդնու թէ ինք չէ դասատուները հրաժարեցնողը. միւս կողմէն ալ, քանի որ Քաղաքականը կը յանդգնի ստելու թէ եղածէն լուր չունի, ես ալ ստիպուելով յարգել մէկուն երդումը և միւսին խուսափողական պատասխանը, բացատրութիւն պահանջելու իրաւունքը կ'ունենամ ուղղակի Սրբազան Առաջնորդէն մեր վարժարաններուն շուրջը երկու տարիէ ի վեր դարձող գծուծ ինթրիկներուն նկատմամբ։ Գոնէ Նորին Սրբազնութիւնը գիտնալու է թէ ինչո՞ւ այդ ուսուցիչներուն մէջ գտնուող կարողներուն ալ ճամբայ տուած է և ինչո՞ւ բոլորովին անկարողները նորէն իրենց պաշտօնին մէջ վերահաստատուած են։ Եթէ ինքն ալ անգամ դարձեր յուր չունի՝ այդ պարագային այժմէն պիտի ըսեմ որ Սրբազան Առաջնորդը, ամբողջ Իզմիրցւոց իր վրայ դրած յոյսերուն հակառակ այսօրուան Թեմական գործերուն վատթարացման պատճառը ինքն է, որովհետեւ ահա երկու տարին անցաւ որ Նորին Սրբազնութիւնը եկաւ վերակազմելու առաջնորդական աթոռը, այդ ժամանակամիջոցին մէջ Ազգ. ո՞ր հաստատութիւնը բարեփոխութիւն մը կրեց. եկեղեցի՞ն, դպրո՞ցները, Առաջնորդարա՞նը, հիւանդանո՞ցը, պարտուց բարձման խնդի՞րը, արքեստանո՞ցը, ըսէ՛ք կաղաչեմ, ասոնց ո՞ր մէկը։

* * *

Հանգուցեալ Մամուրեանի յոբելեանին պէս՝ որ այնքան շքեղ կերպով կատարուեցաւ հոս տեղւոյ ու հեռաւոր ազգայիններու նիւթապէս ու բարոյապէս մասնակցելովը ողբացելին փառաւորումին, այս անգամ ալ նոյնքան փայլուն, նոյնքան երախտագիտութեամբ, *նորընտիր Ուսումն. Խորհուրդը կատարեց յիսնամեայ յոբելեանը անո՛ւն ուսուցչի մը՝ որ* 1851 *յուլիս* 11*էն մինչև* 1901 *յուլիս* 11 *կուրծք տուած է կրթական ասպարէզի գործին։ Ուսուցչի մը՝ որ կէս դար շարունակ իր բովանդակ կեանքը՝ քաղաքիս երկսեռ կրթարաններուն մէջ, միայն մաշեցնելէ յետոյ* երախտագէտ *Ուսումն. Խորհուրդը Քաղաքական Ժողովին հետ համախորհուրդ, այդ պատկառելի և անաղարտ բարոյականովը բոլոր Իզմիրցւոց ծանօթ ուսուցչին յիսնամեայ ծառայութիւնը կը պսակէ մէկ վայրկեանի մէջ* դասելով առաջինը ցանկին մէջ հրաժարեալ ութը ուսուցիչներուն, *առանց հանգստեան թոշակ մը յատկացնելու։* Տեսէք վարձատրութիւնը *յիսնամեայ պատկառելի ու միանգամայն անաղարտ պաշտօնավարութեան մը։*

* * *

Իրենց պաշտօնին մէջ վերահաստատուած ուսուցիչներէն մէկը որ անցեալ տարի իր անկարողութեան պատճառաւ հրաժարեցուցուած և սակայն կրկին ընդունուած էր, բաղդը ունի այս տարի եւ արդիւնալից *շրջան մը բոլորել վարժարանական ամենառողորմելի նոր պիւտճէին տարեկան 260 մէճիտի վճար մը պատճառելով։ Ասոր ես չեմ զարմանար, վասն զի գիտեմ որ, այդ ուսուցիչը (*) երբ առջի տարի հրաժարեցուցին, դիմելով իր մէկ քանի պաշտպաններուն և անոնցմէ մինչև իսկ Ուսումն. Խորհրդոյ հասցէին ուղղել սպառնական յանձնարարագիրներ գրպանելով, յաջողած էր նորէն վերահաստատուիլ իր պաշտօնին մէջ. կ'երեւայ թէ առջի տարուան այդ յանձնարարագիրները մինչև այս տարի իրենց ազդեցութիւնը պահելով ներգործած են արդէն Ուսումն. Խորհրդին վրայ ալ, որ կամայ ակամայ զինքը իր պաշտօնին մէջ պահեց։*

* * *

Պ. Յովհաննէս Տէրպետերեան Թուաբանութեան մասնագէտ ուսուցիչը, որ կը տեսնուի հրաժարեալներու խմբակին մէջ, նկատելով որ իր դասերը իրմէ նուազ կարողութիւն ունեցող ուսուցչի մը յանձնուած են, կ'առաջարկէ թէ զինքը եւ թէ իր յաջորդը քննութեան ենթարկել, և ըստ այնմ յաջողակը պաշտօնի հրաւիրել։ Ուսումն. Խորհուրդը ի նկատի առնելով Պ. Տէրպետերեանը վերստին դպրոց առնելու առթիւ ստացած մէկ ազդու յանձնարարականը, միւս կողմէ Խորհրդոյ անդամներէն մէկն ալ նկատելով *որ այդ միւս դասատուն իր անձնական գործերին մէջ լայն տեղ մը գրաւած ըլլալով՝ մրցման մէջ անյաջող ելլելու պարագան որ շատ բնական է, իր անձնական*

(*) Ասոր պէտք է ըստ իս հանգստեան թոշակ մը որոշել, և գործէ դադրեցնել, քանի որ 30 տարիէ աւելի ծառայած ըլլալով, չկրնար ալ աւելի օգտակար ըլլալ կրթական գործին։ Նկատումները մէկ կողմ, կ'աղաչեմ։

գործը պիտի կոչուի, Գ. Ֆէօլքէմէրեանի միջման առաջարկին առջեւ խուլ ձեւանալով՝ վերստին զինքը կ'ընդունի վարժարան։ Հիմակ կը հարցնեմ եթէ Գ. Ցովհաննէս կարող ուսուցիչ մըն էր ինչու հրաժարեցուցիք, իսկ եթէ անկարող էր ինչո՞ւ վերստին հաստատուէք իր պաշտօնին մէջ։

* * *

Հրաժարեցուցած ուսուցիչներէն մէկն ալ Պ. Էլմասեանն է, մարմնամարզի դասատուն, Ուսումն. Խորհուրդը նկատելով որ տղաք օրը մէկ քանի անգամ կը խաղան, մարմնամարզի դասը աւելորդ սեպեր է և անոր համար համբայ տուեր է Պ. Էլմասեանին։ Աւելին կայ. Խորհուրդը գծագրութեան դասն ալ անպէտ նկատելով դպրոցի ծրագրէն դուրս հաներ է ???։

Ալ ընթերցողներուն կը թողում գաղափար կազմել մեր Ուսումն. Խորհրդին վրայ։

* * *

Գաւառ. Ժողովոյ վերջին նիստին մէջ տրուած որոշումը հետեւեալ կերպով հրատարակած էր Արեւելեան Մամուլ իր օգոստ. 16ի թիւին մէջ.—

«Գաւառ. ժողովը յետ վիճաբանութեան ստուար մեծամասնութեամբ ընդունեց ելեւմտից բարւոքման Յանձնաժողովի առաջարկը։ Այսինքն վարժարանական պիւտճէն 800 ոսկի ընդունեց։

Գաւառ. Ժողովը այսպիսի որոշում մը չտուաւ. ես հոն էի և չլսելու չափ ալ խուլ չէի. ահա տուած որոշումը.—

«Ժողովը մեծամասնութեամբ որոշեց նկատողութեան առնել Առաջնորդարանի ընդհանուր ելեւմուտքը և առ այդ պաշտօն տուաւ Քաղ. Ժողովին որ յետ քննութեան արդիւնքը անդրէ գրէ մասնաւոր տեղեկագրով մը մէջ Գաւառ. Ժողովին, որպէս զի այս վերջինը իմանայ թէ ո՞ւր է պարտուց բարձման Յանձնաժողովի առաջարկը ընդունի, թէ ոչ։»

Յիշեց այս է. եթէ Արեւելեան Մամուլ նորէն չհաւատայ, արձանագրութեան տումարէն կրնայ իմանալ, աւելորդ է յոգնութիւն մը առնել, կ'ուզէի սակայն գիտնալ թէ Արեւելեան Մամուլ Գաւառական Ժողովոյ յիշեալ որոշումը սխալ հրատարակելուն մէջ ի՞նչ նպատակ ունէր։ Պէտք է ըսեմ սակայն թէ այդ որոշման արձանագրութիւնը կրնայ տարբեր ձեւի տակ խմբագրուած ալ ըլլալ, տակաւին չունիմ։ Թ.

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Ցարին ժամանման օրը.—Բարիզեան թերթի մը յայտնած փափագը.—Նիկոլա Բ. կայսեր Բարիզ ժամանումը. — Հանրային խրախճանութիւններ։

Կ'երեւայ թէ, ամէն անգամ որ Ցարը Ֆրանսա այցելէ, սովորութիւն եղած է որ ամէն լրագիր փափաք մը յայտնէ։ Արդէն մէկ քանի թերթեր «Բաց Նամակներ» հրատարակեցին ուղղուած Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Լուպէի և կամ խնդրանքներ՝ կառավարական անդամներուն։ Բարիզեան կարեւոր լրագիր մըն ալ, իր կարգին, հետեւեալ առաջարկը կ'ընէ, այն է Ռուսիոյ կայսեր Ֆրանսա ժամանման օրը, սեպտեմբեր 18, հասարակ օր մը չնկատել, այլ ազգային տօնի օր մը հռչակել զայն։ Հետեւաբար, կը խնդրէ որ այդ օրը ո՛չ միայն գոց ըլլան պետական ձեռնարկութիւնները, այլեւ բոլոր սակարանները, անհատական հաստատութիւնները, վաճառատունները, գրասենեակները, որպէս զի, ամէնքն ալ մեծ թէ պզտիկ, կարենան մասնակցիլ երկիրին ամէն մասերուն մէջ կատարուող խրախճանութեանց։

— Ինչպէս արդէն կ'ենթադրուէր, Ռուսիոյ կայսրն ու կայսրուհին Բարիզ ալ պիտի այցելեն։ Թէեւ այս լուրը պաշտօնական չէ, բայց գրեթէ ստոյգ է։ Նիքոլա Բ. կայսրը ուզելով բոլորովին զինուորական նկարագիր մը տալ Ֆրանսա կատարելիք իր ուղեւորութեան, սկիզբէն վարանած էր իր ուղեւորութեան յայտագրին մէջ ներմուծել նաեւ Բարիզ այցելութեան որոշում մը։ Սակայն, ի վերջոյ սիրալիր թախանձանքներու և հրաւէրներու առջեւ տեղի տալով՝ իր նախկին որոշումէն հրաժարեր է։ Ուստի կայսրը խոստացած է վերստին այցելել այն Բարիզը, ուր վեց տարի առաջ, այնքան համակրանքով ու խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ։ Անոնք անհամբեր հիւրեր պիտի ըլլան Բարիզցիներուն համար՝ որոնք պիտի գիտնան արժանավայել ընդունելութիւն մը ընելու։ Միայն թէ այդ այցելութեան թուականը չէ որոշուած։ Սեպտեմբեր 18ի օրը պիտի՞ ըլլայ, որ միակ օրն է որուն դիմաց բան մը չէ նշանակուած պաշտօնական յայտագրին մէջ թէ սեպտեմբեր 20ի օրը, այսինքն Պէթէնի զօրահանդէսին յաջորդ օրը. հարկաւ քիչ ատենէն յայտնի կ'ըլլայ։ Ինչ որ ալ ըլլայ այդ թուականը, Ցարին ու Ցարուհիին Բարիզ այցելութիւնը մէկ օրուընէ աւելի չպիտի տեւէ։ Կայսր. ամոլը Ֆրանսայի մայրաքաղաքը հասնելուն պէս՝ ռուսական դեսպանատունը պիտի երթան, ուր մեծ հացկերոյթ մը պիտի տրուի։ Կէս օրէն յետոյ, Ցարը ու Ցարուհին պիտի այցելեն Ալեքսանդր Գ.ի կամուրջը, որուն հիմնարկէքը ըրին 1896ին։ Իրիկուան, ներկայ պիտի գտնուին ներկայացման մը որ Պ. Լուպէի կողմէ պիտի տրուի Ելիզէի պալատին մէջ։ Այդ հացկերոյթէն յետոյ, որուն պիտի մասնակցին բոլոր նախարարները, Երեսփ. Ժողովի ու Ծերակոյտի նախագահները, երկու ժողովներու դիւաններու պաշտօնեաները, քանի մը բարձր պաշտօնատարներ և քաղաքապետական Խորհուրդին նախագահը, պիտի կատարուի ընդունելութիւն մը, որուն ներկայ եղողները շատ սահմանափակ թուով պիտի ըլլան։ Այդ ընդունելութենէն յետոյ, կայսրը ու կայսրուհին Քոմբիէնը պիտի մեկնին։ Բարիզի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ հիմակուընէ կը մտածուի պատրաստել հանդէսներու և հանրային խրախճանութեանց յայտագիրը. Բարիզի քաղաքապետական Խորհուրդն ալ կարգադրութիւններով պիտի զբաղի։

— Հավասի գործակալութեան Բեղսպուրկէն ստացած մէկ հեռագրին համաձայն, սեպտեմբեր 18ին տեղի պիտի ունենայ Ցարին և Պ. Լուպէի տեսակցութիւնը, ծովու վրայ։

— Կէս պաշտօնական շէկեյց մը կը հաստատէ այն լուրը թէ Ռուսիոյ կայսրը ու կայսրուհին Շտանտարտ շոգենաւով Ֆրանսա պիտի ուղեւորին ու իրենց զբօսանաւով պիտի մեկնին Ֆրանսայէ։ Հետեւաբար, Ցարը Ֆրանսա ուղեւորութենէն յետոյ Տանզիքիք պիտի դառնայ, ուրկէ նաեւ պիտի նաւի. բայց յայտնի չէ թէ ո՛ւր պիտի երթայ։ Առայժմ, Տանզիքիք քաղաքը երկու անգամ պատիւ պիտի ունենայ ընդունելու ռուս վեհապետներուն այցելութիւնը։ Նաւային զօրահանդէսէն ու Հօշ նաւուն մէջ կատարուելիք ընդունելութենէն անմիջապէս յետոյ, կայսրն ու կայսրուհին Քոմբիէնը պիտի երթան, առանց կանգ առնելու Տանզիքիքի մէջ և առանց նոյն իսկ քաղաքին մէջէն կարել անցնելու։ Սեպտեմբեր 20ին, երբ հետեւաբար պիտի մեկնին ռուս վեհապետները, Պ. Լուպէ Տանզիքիք պիտի երթայ Նիքոլա Բ. կայսեր հետ։ Երկուքն ալ ներկայ պիտի գտնուին Բոզոզապետարանին բացման. յետոյ Ցարը ու Ցարուհին, մեկնելէ առաջ, քաղաքը պիտի այցելեն։

ՉԻՆՈՒ ԴԻՊՔԵՐԸ

Չուն իշխանը. — Ուղեւորութիւնը յետաձգուած. — Գերմանիոյ անընդունելի առաջարկութիւնները. — Իտալիոյ պահանջումը. — Ֆրանսա եւ Քորէա. — Չինու կայսեր հրամանագիրները. — Եանկ Չէ գետը։

Պերլին, 27 օգոստոս. — Պալէն առնուած լուրերու նայելով՝ Չուն իշխանը, Պէրլին գացող չինական պատուիրակութեան պետը, իր հետեւորդներուն հետ ութ օրի չափ Պալ պիտի մնայ։ Կասկածելապէս յայտնի չէ թէ Չուն իշխանին ուղեւորութեան յետաձգումը քաղաքական թէ հիւանդութեան պատճառներէ առաջ եկած է։ Պալի մէջ պատած զրոյցի մը նայելով՝ գերման կառավարութիւնը, նախապէս որոշուած պայմաններէն դուրս այն տեսակ առաջարկութիւններ ըրեր է որոնք իշխանին համար ստորնացուցիչ ըլլալով անընդունելի են։ Ֆոն Ռիխթհոֆէն զօրավարը որ Չուն իշխանը դիմաւորելու պաշտօն ունէր, կիրակի իրիկուն Պէրլին վերադարձեր է։

Բեռլին. — Պալէն առնուած մասնաւոր տեղեկութիւններու նայելով, կը հաստատուի այն լուրը թէ յանկարծակի երեւան եկած քաղաքական դժուարութիւններ պատճառ եղած են Չուն իշխանին ուղեւորութեան յետաձգուելուն։

Միլան.— Կ'ըսուի թէ Չինու կառավարութիւնը իբրեւ հատուցում 69 միլիոն Փր. պիտի վճարէ Իտալիոյ. այդ գումարին համար հարիւրին չորս տոկոս պիտի տրուի, ինչպէս պիտի ըլլայ միւս տէրութեանց նկատմամբ։

Եոքոհամա. — Սէուլէն կը հեռագրեն թէ տեղւոյն Փրանսական դեսպանատան գործակատարը կարգ մը առաջարկութիւններ ըրեր է Քորէայի կառավարութեան, մանաւանդ հինգ հազար եէն պահանջեր է Փրանսական հպատակներու վնասուն համար. նաեւ պէտք ցոյց տուեր է պատժելու յիսունէն չափ անձեր որոնք մասնակցած էին Քէլբարթ կղզին չարութեանց։

Բեռլին. — Պէրլինէն առնուած լուրի մը նայելով՝ Չինու կայսրը հրատարակեր է այն բոլոր հրամանագիրները որոնք կը ծանուցանեն օտար տէրութեանց դեսպաններուն առաջարկութեանց ընդունուած ըլլալը։ Միայն Եանկ Չէի գետաբերանին կանոնաւորման վերաբերեալ հրամանագիրը հրատարակուած չէ, բայց անտարակոյս անոր ալ հաւանութիւն պիտի յայտնուի քանի մը օրէն։

Բոցտամ. — Չուն իշխանը, երէկ իրիկուն, յանկարծակի հիւանդացած ըլլալով, անոր ընդունելութեան համար հոս կատարուած պատրաստութիւնները յետաձգուեցան։ Վիլհելմ կայսրն ալ վաղը առկէ պիտի մեկնի։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Քրիւկէր Նախագահին հետ տեսակցութիւն մը. — Լորտ Քիչնէրի յայտարարութիւնը. — Բարեյոյսի մէջ նոր մայր եկեղեցի մը։

Լոնտոն, 26 օգոստոս. — Տէյլի Թելէկրաֆ լրագրին ուղղուած հեռագիր մը նայելով, Քրիւկէր նախագահը տեսակցութեան մը միջոցին հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրեր է.

«Հարաւային Ափրիկէի մէջ կացութիւնը անփոփոխ է, բայց ի Անգլիոյ կառավարութեան ընթացքէն։ Պօէրները մինչեւ հիմա կը շարունակեն թշնամին յոգնեցնելու դրութիւնը՝ որուն կը հետեւին պատերազմին սկիզբէն ի վեր։ Այդ դրութեան համար թէեւ նախապէս զինուորական ըսուեցաւ, սակայն յետոյ անկանոն պատերազմի անունը տրուեցաւ. հիմակ ալ յոգնեցուցիչ կամ պաշտպանողական կ'ըսուի։ Պօէրներուն թիւը իրաւ է որ թէեւ պակսեցաւ, սակայն անոնց ընդդիմութիւնը՝ իբրեւ ռազմագիտական կանոնաւոր դրութիւն մը, այսօր իր արդիւնքը կ'ունենայ։ Պօէր հրամանատարները, պօէր կառավարութիւնը և պօէր ազգը տակաւին կը տիրապետեն։ Լորտ Քիչնէրի յայտարարութիւնը ազդեցութիւն մը միայն կրնայ ունենալ Պօէրներուն վրայ՝ այսինքն կը քաջալերէ զանոնք աւելի ոյժով պատերազմելու։ Տեղը սուտ մըն է այն լուրը թէ Թրանսվալի ու Օրանժի կառավարութիւնները, հարաւային Ափրիկէի մէջ, Անգլիոյ ազդեցութեան ու տիրապետութեան դէմ շարժած են։ Հոս, Աստուծոյ ներկայութեանը, կը յայտարարեմ թէ տարիկա ապիւնանկողութեան պատճառ ըլլալիք սուտ մըն է։ Աստուած ալ գիտէ թէ ճշմարտութիւնը կը խօսիմ։ Աշխարհի վրայ վկաներս են Սոլզպըրի ու Չէմպըրլէն, որոնք շատ լաւ գիտեն թէ ըսածներս ճշմարիտ են։ Այն ատեն միայն կարելի է տեւական հաշտութիւն մը կնքել, երբ Թրանսվալ ու Օրանժ անկախ ըլլան և Բարեյոյսի Աֆրիքանտէրներն ալ կատարեալ ներման արժանանան։»

— Լորտ Քիչնէրի յայտարարութեան առթիւ Տէյլի Կրաֆիք կ'ըսէ թէ Տօքթ. Լէյտսի այն ջանքերը, որոնցմով հիմնուելով Լա Հէյի պայմանադրութեան բռնաբարուած ըլլալուն վրայ, կը ձգտի տէրութեանց միջամտութիւնը ձեռք բերել, յուսահատութեան նշան մը կը կազմեն։ Նոյն թերթը կը յարէ.— «Տօքթ. Լէյտս պէտք է իր բոլոր ճարտարութիւնը գործածէ այդ պայմանադրութեան մէջ գտնելու այն տեսակ յօդուած մը որ պախարակէ՝ Լորտ Քիչնէրի յայտարարութեան պարունակած մէթոտները, պատերազմը վերջացնելու նպատակով։ Պայմանադրութեան մէջ նշանակուած չեն երկրակալութեան պատերազմները. նաեւ այն յօդուածները որոնք կ'արգիլեն պատժել յուսահատ և անօգուտ ընդդիմութիւն մը սովորական պատերազմի մը մէջ, բոլորովին յանցանքով կը նկատուին, Հարաւային Ափրիկէի ներկայ կացութեամբը։»

— Քօրնուոլլի դուքսը Բարեյոյսի մէջ հիմնարկէքը կատարեր է նոր մայր եկեղեցիի մը՝ որ հինգ հարիւր հազար ոսկիով պիտի կառուցուի։

ՎԵՀԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

Ռուսիոյ կայսեր ուղեւորութիւնը. — Ցարուհիին առողջական վիճակը. — Անգլիոյ թագաւորը. — Ֆոն Պիւլով կոմսը։

Բեռլին, 26 օգոստոս. — Բեռլինէր Ցայթունկ կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ կայսրը ու կայսրուհին այսօրէս Փեթերհոֆ պիտի երթան ծովի ճամբով և մինչեւ սեպտեմբեր 9 հոն պիտի մնան։ Ցետոյ Նիքոլա Բ. Տանզիկ պիտի երթայ, իսկ կայսրուհին ալ՝ իր քրոջ՝ Հայնրիխ իշխանուհիին այցելութիւն պիտի տայ։ Տանզիկի նաւային զօրավարժերը աւարտելէն ետքը, Նիքոլա կայսրը Տունքերք պիտի երթայ Քիլ ճամբով։ Բժշկական տեղեկագիրներէն կասկած ունին թէ Ցարուհիին առողջական վիճակը պիտի ներէ՞ որ Քոմբիէնը երթայ։ Կայսրը ու կայսրուհին Ֆրանսա այցելելէ ետքը, Սպալա պիտի երթան և հոն ժամանակ մը մնալու մտադիր են, վասնզի Ցարուհիին համար ծովի լոգանքը անհրաժեշտ նկատուած է։ Նոյն վեհափառութիւնները ապա Լիվատիա երթալով պիտի մնան մինչեւ Ծնունդի տօնը. այդ պատճառաւ այս տարի Տարմշթատ պիտի չայցելեն։

— Անգլիոյ թագաւորը անցեալ շաբթու երբ Վիլհելմսհէօէ կայարանը հասաւ, ընդունուեցաւ Գերմանիոյ կայսեր կողմէ որ անգլիական ծովակալի համազգեստ կը կրէր և շրջապատուած էր իր զինուորական հետեւորդներէն։ Էտուարտ թագաւորը որուն կը հետեւէին Պերլինի անգլիական դեսպան Պ. Լասէլ և ուրիշ երկու անձեր, Գերմանիոյ անձնապահ մարտկոցներու զօրագունդին համազգեստը կը կրէր։ Սիրալիր ողջոյններէ յետոյ երկու վեհապետները դղեակ գացին, ուր սեղան մը տրուեցաւ։ Անգլիոյ թագաւորը կէսօրին մեկնեցաւ. Վիլհէլմ Բ. մինչեւ կայարան ուղեկցեցաւ անոր։

— Նոյէ Տոյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ կը յայտարարէ թէ Գերմանիոյ նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսը ներկայ պիտի գտնուի Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ կայսրերուն տեսակցութեանը, Ցարին յայտնած փափաքին համաձայն։

ՌՈՒՍԻԱ ՏԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Մանչուրիոյ գրաւումը. — Ճաբոնցի իշխանի մը մէկ հրատարակութիւնը. — Մանչուրիան [illegible]. — Երկաթուղիները։

Լոնտոն, 26 օգոստոս. — Ճաբոնական լրագրի մը մէջ «Քոնոյէ իշխան» ստորագրութեամբ հրատարակուած յօդուած մը յանձնարարելով որ հիմակուընէ պէտք է թող չտալ որ Ռուսիա գրաւէ Մանչուրիան, կ'ըսէ.

«Ճաբոն իր դաշնակիցներէն բաժնուելով պէտք է ինքնագլուխ ու փութով ընէ ընելիքը։ Ներկայ վիճակին մէջ կարելի է Մանչուրիան ազատել Ռուսիոյ ձեռքէն, բայց ո՛րչափ յապաղի խնդիրը այնքան պիտի դժուարանայ։ Մանչուրիա պէտք չէ որ որ և է տէրութեան և նոյն իսկ Չինու վերաբերի։ Պէտք է անկախ կառավարութիւն մը ըլլայ՝ բոլոր տէրութեանց երաշխաւորութեանը տակ։ Մանչուրիան եթէ այդ կերպով ազատուի, Տայրագոյն Արեւելքի մէջ Ռուսիոյ իղձերը վերջացած կ'ըլլան։»

Մոսկուայի մէջ հրատարակուող Ամուր լրագիրը պատասխանելով կ'ըսէ թէ Ռուսիա, Մանչուրիան գրաւելէ զատ, պիտի պահէ Քորէայի չէզոքութիւնը։ Երկար ատենէ ի վեր գործնական կերպով կատարուած է Մանչուրիան Ռուսիոյ կցելու գործողութիւնը և միայն թուղթի վրայ վաւերացնելու գործողութիւնը մնացած է։ Մանչուրիոյ նոյն իսկ կեդրոնին՝ Խարպինի մէջ Ռուսիա մաքսատուներ հաստատած է. Մանչուրիոյ երկաթուղիի գիծին շինութիւնը աւարտելու վրայ է։ Բէքինի ռուսական նոր դեսպան Պ. Լէսար այդ ճամբով պիտի երթայ իր պաշտօնատեղին և գիծին թէքսուարտ մասէն՝ 150 200 քիլոմէթր չափ՝ ձիով պիտի անցնի։ Բէնիկեան լեռներուն տակ բացուելիք մեծ թունելին շինութիւնը չորս տեղէ սկսած է, սակայն հազիւ հինգ տարիէն պիտի կրնայ աւարտիլ։ Ռուսիա հիմա գործնական կերպով գրաւած է Մանչուրիան զոր պաշտպանելու համար հիմա բազմաթիւ պաշտօնեաներ ու զինուորներ ունի հոն։ Երկիրին ամէնէն յարմար տեղերը կը քաջալերէ գաղթականութիւնը. ի հարկին նոյն իսկ Խազախներուն որոնք իբր ամէնէն լաւ զինուորներն են, ձրի գետիններ կու տայ՝ տուրքէ զերծ ըլլալու պայմանով։ Առանց Մանչուրիոյ արեւելեան սահմանագլուխին խիստ հարուստ հողերուն վրայ հաստատուած ըլլալով, պիտի կրնան երկիրը պաշտպանել դուրսէն գալիք ամէն տեսակ յարձակումներու դէմ։ Հետեւաբար, քանի մը տարի ետքը Ռուսիա երկաթուղիի գիծ մը և պաշտպանութեան կատարելագործեալ զօրութիւն մը պիտի ունենայ Մանչուրիոյ մէջ։»

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ընկերակցութեանց օրէնքը. — Կրօնական միաբանութեանց գաղթումը։

Բարիզ 26 օգոստոս. — Ֆրանսայի մէջ միշտ կը զբաղին ընկերակցութեանց օրէնքին ունենալիք հետեւանքներովը։ Ընդհանուր հետաքրքրութիւն մը կայ գիտնալու թէ կրօնական միաբանութիւնները ի՛նչ պիտի ընեն հիմա որ կատարելապէս տեղեակ են՝ ընկերակցութեանց օրէնքին կիրառումը սահմանող վարչական կանոնագրին։ Ալ հիմա յայտնի եղած է որ Մէգ. ուիթները, Ասոմբսիոնիսթները և Պէնէտիքթեանները խմբովին պիտի հեռանան Ֆրանսայէն։ Բարիզեան թերթ մը, որուն մէկ խմբագիրը վերջերս այցելեց Սոլէմի Պէնէտիքթեաններուն նշանաւոր աբբայութեան, կ'ըսէ.

«Աբբահայրը պիտի չհնազանդի նոր օրէնքին սրամադրած պահանջներուն և ոչ ալ զիրենք տրամադրող գործերն գալուն պիտի սպասէ. բայց սեպտեմբերի առաջին օրերուն, Սոլէմի Սապլէ կայարանը տանող երկայն ճամբան սա եղական տեսարանը պիտի ներկայացնէ. սոմ Տէլաթը ետեւէն, գլուխը եպիսկոպոսական թագով, և վանքին աղօթատուն սոմ Օլիվիէրիի առաջնորդութեամբ, որ երբեմն նաւային սպայ և Քուրպէ ծովակալին թիկնապահն էր, հարիւր քսանըհինգ վանականներ ոտքով պիտի երթան։ Անոնց ետեւէն պիտի իջնէ Պէնէտիքթեան կրօնաւորուհիներուն անհրաժեշտ խումբը որոնց մէջ կան երկու քոյրեր, միւսներէն աւելի ծեր ու խոնարհ. ասոնք են Հոլշթայնի մեծ դքսուհին և Պրականսի այրի մեծ դքսուհին, մայր Աւստրիոյ երկու արքիդքսուհիներու և Հօրթանսի Բորթուկալի թագուհիին։ Միաբանութեան միւս անդամները այդ յառաջապահներուն պիտի միանան Ֆարնպորուի մէջ, ուր Էօժէնի կայսրուհին առաջին ապաստանարան մը կը նուիրէ անոնց։ Հոկտեմբեր 2ին որ արտօնութեան պայմանաժամերուն վերջին օրն է, Ֆրանսայի մէջ միակ Պէնէտիքթեան մը իսկ պիտի չգտնուի։ Ճիզուիթները որոշեր են իրենց հաստատութեան վերջնութիւնը յանձնել ոչ վանական կղերականներու։ Պէնէտիքթեանները քանի մը հաստատութիւններ ունին Ֆրանսայի մէջ, բայց մեծաւորները Սոլէմ կը բնակին։»

Թան կ'իմանայ թէ Պէնէտիքթեանները որոշեր են Լիւքսէմպուրկ հաստատուիլ, բայց այդ առթիւ կատարուած բանակցութիւնները դեռ չեն աւարտած և թէ հարկ եղած գետիններու և շէնքերու գնման մասին համաձայնութիւն չէ գոյացած։ Նոյն լրագիրը կ'ըսէ թէ Օրաթորեանները, Տոմինիկեանները և Սէն-Ժան տը Տէօ միաբանութիւնը արտօնութիւն պիտի խնդրեն, ինչ որ կը յուսան թէ պիտի չմերժուի։ Տակաւին յայտնի չէ թէ Բէռ Պլանները ինչ պիտի ընեն որոնց մեծաւորները Ալժէրիա կը գտնուին. նաեւ Ֆրանչիսքեանները որոնք բան մը չեն կրնար ընել, առանց առնելու կարծիքը իրենց մեծաւորին որ բացակայ է։

ԹՆԴԱՆՈԹՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Իրլս Բուրբի ցուցահանդէսը. — Ֆրանսական թնդանօթներու կարծեցեալ վաճառումը Պօէրներուն. — Գաղտնիք եւ երեւակայութիւն։

Լոնտոն, 24 օգոստ. — Տէյլի Էքսբրէս քանի մը օր առաջ կը հրատարակէր պատմութիւն մը՝ որ այնքան նուազ ճշմարտանման կը թուէր որքան նուազ լուրջ, թէեւ յուզում առաջ բերաւ անգլ. մամուլին մէջ։ Խնդիրը սա էր որ Պօէրները ուզած էին Իրլս-Բուրբի ցուցահանդէսին մէջ ցուցադրուած ֆրանսական թնդանօթները գնել, և կարգ մը անգլ. լրագիրներ նոյն իսկ խորհուրդ կուտային պատերազմական պաշտօնատան, որպէս զի գրաւէ այդ թնդանօթները։ Տէյլի Էքսբրէսի ըսածին նայելով, մեքենական շինութեանց ֆրանսական Ընկերութեան Լոնտոնի ներկայացուցիչը այդ թնդանօթներուն գնման համար առաջարկներ ընդունեց է Քրիւկէր նախագահին կողմէ ղրկուած անձերէ, որոնք նախ Ընկերութեան ներկայացուցչին հարցուցեր են թէ կարելի՞ է զանոնք Անվերս յանձնել, գնուելու պարագային։ Ցետոյ Պ. Քրիւկէրի մասնաւոր քարտուղարին կողմէ գրուած նամակ մը հասաւ Լոնտոն, որ առանց թնդանօթներուն վրայ խօսելու, առաջ կը բերէր Պօէրներու և Ֆրանսացիներու միջեւ գոյութիւն ունեցող բարեկամական յարաբերութիւնները, և ի վերջոյ անձ մը կը ներկայանար Ընկերութեան գրասենեակը, նախագահ Քրիւկէրի սեւածիր քարտը ներկայացնելով։ Այդ քարտին ձախ անկիւնին վրայ գրուած էին հոլանտերէն լեզուով քանի մը բառեր, որոնց նշանակութիւնը չի տար սակայն անգլ. թերթը։ Ֆրանսական Ընկերութեան ներկայացուցիչը պատասխաներ է թէ ինք պատրաստ է այդ թնդանօթները յանձնել, եթէ ցուցահանդէսին իշխանութիւնները թոյլատրեն։ Բարիզեան կարեւոր լրագիր մը Լոնտոնի թղթակիցը ուզելով հաւատ ընծայել անգլ. թերթին պատմածներուն, Իրլս-Բուրբի ցուցահանդէսը այցելելու գացեր է և իր տպաւորութիւնը սապէս կը պատմէ.— «Ինչ ծիծաղելի բան է ցուցահանդէս կոչել Իրլս Բուրբի մէջ կազմակերպուածը։ Հրետանին, որ այնքան մեծ դեր մը կը խաղայ այսօր, ողորմելի կերպով ցուցադրուած է հոն։ Միայն Ֆրանսա շնորհքով ցուցադրութիւն մը ըրած է, Գերմանիա ռազմամթերքի երկու կառք ունի, գալով Անգլիոյ թնդանօթներուն, որոնք թէեւ մեծ, բայց ամենքն ալ խաւաքարթէ են։ Մնացեալին մէջ յիշատակելու արժանի բան մը չկայ. բնականաբար զինուորական ցուցադրութեանց վրայ կը խօսիմ, եթէ ոչ ինքզինքնիդ կրնաք երեւակայել Բարիզի 1900ի աշխարհահանդէսին մէջ, հետաքրքրաշարժ ու զուարճալի ցուցադրութեանց մէջ. տեղ։ Կամուրջներէ, և այլ տեղերէ անցնելէ, սանդուղներ բլնել ելլելէ յետոյ, վերջապէս ձեռք կ'անցընեմ ֆրանսական Ընկերութեան ներկայացուցիչը, որուն կը հարցնեմ թէ ստո՞յգ են անգլիական լրագրին պատմածները։ «Ո՛չ կրնամ հաստատել և ո՛չ ալ հերքել այդ զրոյցները, կ'ըսէ ներկայացուցիչը. ստոյգ է որ իմ թնդանօթներուս վաճառման համար բանակցութեան մէջ եմ, բայց չեմ գիտեր կամ թէ պարտիմ չգիտնալ թէ այդ գնումները որո՛ւ համար պիտի կատարուին։» Անտարակոյս, այդ մարդը Նորմանտացի է. արդարեւ հակառակ ըրած բոլոր հարցումներուս, լարած բոլոր ծուղակներուս, ստիպուեցայ բաժնուիլ իրմէ, առանց գոհացուցիչ տեղեկութիւն մը ստանալու։ Ու կը խորհիմ թէ գաղտնիքին չպարզուիլը թերեւս աւելի լաւ եղաւ, քանի որ Անգլիացիները համոզուած պիտի ըլլան թէ Քրիւկէր ուզած ըլլալով գործ տեսնել ձեռքի տակէ, իրենք աչալրջութեամբ արգիլած են որ ֆրանսական թնդանօթները երթան միանան այն քաջ մարդոց որոնք երկու տարիէ ի վեր կը կռուին իրենց անկախութեան համար։»

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Գերմանիոյ դեսպանատան խորհրդականը, ամերիկեան դեսպանը ու առաջին թարգմանը, Ռուսիոյ դեսպանատան նաւային կցորդը, պարսկական դեսպանատան երկրորդ թարգմանը, Անատոլուի երկաթուղիի Ընկերութեան տնօրէնական ճիւղին տնօրէն Բիւրիտոջ էֆ. և ճարտարապետ Պ. Տորէ։ Ներկաներէն ոմանք սեղանակալաց իմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ. — «Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, ամերիկեան դեսպան Պ. Լէյշման յետոյ Գերմանիոյ դեսպանատան խորհրդական Պարոն ֆոն Վանկէնհայմ և ապա Ռումանիոյ դեսպանատան խորհրդական Պ. Տէյսու պատիւ ունեցան ոչ պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ. — Կ. Պոլսոյ պետական բոլոր վարժարաններու մրցանակաբաշխութեան հանդէսները վաղը պիտի կատարուին՝ Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ։

— Վաղը պիտի կատարուի բացումը [illegible] վարժարանի նոր շէնքին՝ Պոլսոյ Գաղատասարայ թաղին մէջ Թունէսլը աղբրանքը, որուն արտաքին ու ներքին մասերուն նորոգութիւնները աւարտած են։

— Համազգային Անկելանոցին մէջ ալ, վաղը, աղքատիկ տղոց թլփատութիւնը պիտի կատարուի։ Թէ՛ այդ տղոց և թէ նոյն հաստատութեան զանազան տեսարանները ներկայացնող լուսանկարներ առնուելով գեղեցիկ ալպոմի մը մէջ պիտի դրուին ու կայս. պալատ պիտի մատուցուին։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ կողմէ կիրակի գիշերուան համար կարգադրուած շոգենաւային երեկոյթի մը որուն ժամանակացոյցը կը հրատարակենք լրագրոյս 3րդ երեսին մէջ, մեր ընթերցողաց ուշադրութեան արժանի է։ Վոսփորի լուսավառութիւնները դիտելու համար յարմարագոյն ժամերու ընտրութենէն զատ, մինչեւ Ցէնէքէ Պաղչէ պտոյտներու և ինչպէս նաեւ ցորեկուընէ Վոսփոր երթալով, գիշերը դառնալ ուզողներուն, թէ՛ Վոսփորի և թէ քաղաքի բնակչաց գիշերային երթեւեկութեան յարմարող են և մինչեւ իսկ Ռումէլի Երկաթուղեաց Ընկերութեան կողմէ, վերադարձի համար, կէս գիշերէն ետքը Սիրքէճիէն ճամբայ հանուելիք կառախումբին հանդիսա հասնելու մասին մինչեւ Սան Սթէֆանօ բնակող ժողովուրդին դիւրութիւններ ընծայուած են։ Աւելցնելով գրուած շոգենաւերուն Շիրքէթի լաւագոյններէն ըլլալը, լուսնի լոման մօտ ըլլալով գիշերուան գեղեցկութեան վայելքը և գիներու աժան և միօրինակութիւնը (10 ղրշ. արանց, 7 ուկէս տիկնանց և 5 տղայոց ու հասարակ), պատահով ենք որ նոյն հանդիսաւոր գիշերուան համար մեծագոյն հրաւէրներէն մէկը պիտի ըլլայ Վոսփորի վրայ շոգենաւային պտոյտը։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Պաշտօնապէս ծանուցուեցաւ Հելլենական կառավարութեան թէ մաքսային յաւելուածական սակացոյցին գործադրութիւնը երեք ամիս ալ՝ այսինքն մինչեւ դեկտեմբերի սկիզբը յետաձգուած է, առեւտրական դաշնագրութիւնը մինչեւ որ կնքուի։ Հելլէն կառավարութիւնը հրահանգ տուած է Կ. Պոլսոյ իր դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Նաումի, որ անդամներէ մայրաքաղաքս դարձին, աշխատիլ այդ պայմանաժամին մէջ աւարտելու առեւտրական դաշնագրութեան բանակցութիւնները։

— Իգտամ կ'իմանայ թէ Թուրքիոյ ու Ցունաստանի միջեւ կնքուած հիւպատոսական պայմանադրութիւնը մօտերս պիտի գործադրուի։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ. — Կ. Պոլսոյ իտալական նոր դեսպան Քարզա-Նոսա տի Մալասբինա մարքիզը յառաջիկայ շաբթու մայրաքաղաքս կը սպասուի։

ՄԻՐԶԱ ՄԱՀՄՈՒՏ ԽԱՆ. — Մոնիդեօն. իբրեւ բոլորովին անհիմն կը հերքէ՝ Կ. Պոլսոյ պարսկական նախորդ դեսպան Միրզա Մահմուտ խանի մեռած ըլլալու լուրը։ Քիրմանէն, ուր Միրզա Մահմուտ խան կուսակալ կարգուած է, նամակ մը կը ծանուցանէ թէ Միրզա Մահմուտ խան արդէն հոն հասնելով պաշտօնին ձեռնարկեր է։

Պ. ԲԱՒԼԻ ՍԹԻՖԱՆՈՎԻՉԻ հիւանդութիւնը տակաւին կը շարունակէ։ Երէկ առտու առաջնակարգ սեղանաւորներ եւ դեսպանատանց ներկայացուցիչներ գացին անոր վիճակը հարցնել։ Ցունաց Ս. Պատրիարքը, երէկ, Ս. Խաչի մասունքը, որ Ֆէնէրի մայր եկեղեցիին մէջ պահուած է, տարաւ և Պ. Բաւլի Սթէֆանովիչի անկողնոյն մօտ աղօթեց անոր բժշկութեանը աղաչելու համար։ Հիւանդին եղբայրը՝ Պ. Ժան Սթէֆանովիչ Լոնտոնէն ճամբայ ելած է Կ. Պոլիս գալու։ Բժիշկները որոնք միշտ խորհրդակցութիւն կը կատարեն, կ'ըսեն թէ հիւանդը կը տառապի լեարդին վրայ ունեցած պալարէ մը և երիկամունքի հիւանդութենէ։ Առջի օրը պալարը ծակած ըլլալով, հիւանդը թէթեւ բարւոքում մը զգաց եւ կրցաւ քիչ մը սնունդ առնել։ Ջերմութիւնը 41էն 39 ուկէսի իջած էր և գոհացուցիչ վիճակը երէկ առտու կը շարունակէր։ բժիշկները վիրաբուժական գործողութիւն մը հարկ չեն տեսած։ Տօքթ. Ալպարոն որ Բարիզէն մասնաւորաբար հրաւիրուած է, երէկ հոս հասաւ։ Պերլինէն ալ ուրիշ մասնագէտ մը հրաւիրուած է որ քանի մը օրէն Կ. Պոլիս կը հասնի։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ Վիլհէլմինա թագուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, վաղը կէս օրէն չորս ժամ վերջը, շնորհաւորական ընդունելութիւններ պիտի կատարուին հոլանտական դեսպանատան մէջ Բերա։

ԻՏԱԼԻՈՅ ընդհանուր հիւպատոսը վաղը պիտի փոխադրուի Բերա Լէհ փողոց թիւ 25 Աքիսթարքի տունը։ Իտալական բարեգործական Ընկերութեան կեդրոնն ալ նոյն շէնքին մէջ պիտի գտնուի։

ԱՏԱԼԻՈՅ [illegible] քարափ մը կը շինուի տեղւոյն թաղապետութեան ծախքով որ յետոյ պիտի հաշուեկշռի առնուելիք աւելքերով։ Այդ քարափին շինութիւնը անհրաժեշտ ընծայած է առեւտրական գործառնութեանց հետզհետէ զարգանալը և ձմեռուան եղանակին մէջ նաւերու համար ապաստանարան մը ունենալու պէտքը։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ օտար պարտքերու մաքսատան տնօրէն Սամի էֆ. կ'ըսէ Իգտամ, մաքսի փոխարէն առնուած տուրքերու հաշուէն հարիւր իննսուն հազար ղրուշէ աւելի գումար մը իւրացուցած ըլլալով, պաշտօնէ դադրեցուցուեր է։

ՊՈՐ-ՍԱՅԻՏԻ մէջ չորեքշաբթի օրը երկու հոգի ժանտախտէ բռնուելով մէկը մեռեր է։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ՈՒ ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ վերատեսչութեան մէջ գումարուած յանձնաժողովը որոշեց երեք դասակարգի բաժնել քննիչները, քննիչի օգնականները, տնօրէնները և պաշտօնեաները որոնց կարողութիւնը քննութեամբ կը հաստատուի և յանձնաժողովը իւրաքանչիւրին վկայական մը կու տայ իր հմտութեան աստիճանին համաձայն։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ Պուլկարիոյ պատերազմական նախարարը հրամայեր է մեծ ռազմափորձեր կատարել յառաջիկայ սեպտեմբերին։ Այդ ռազմափորձերուն պիտի մասնակցին երեք զօրաբաժիններ, ինչպէս նաեւ Սոֆիայի զօրաբաժինը։ Կ. Պոլսոյ օտար դեսպանատանց զինուորական կցորդները պիտի հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ այդ ռազմափորձերուն։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆ Սըր Նիգոլաս Օ'Քօնօր, երէկ, Իմոժըն պահակնաւով Մեծ Կղզի գնաց զբօսական պտոյտի համար և իրիկուան Թարապիա վերադարձաւ։

ԱՐՄՏԻՔՆԵՐՈՒ գինները իջած են Մարսիլիոյ մէջ։

ԿԱՅՍ. ԹԱՆԳԱՐԱՆԻՆ տեսչական կարգուեցաւ Պէյլոլ էֆ.։

ԱՐԱՐՈՂԱՊԵՏ Իպրահիմ պէյի որդին՝ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներէն Ֆահմի պէյ որ դարմանուելու համար Բօրլսպատ կը գտնուէր, վիրաբուժական գործողութեան մը հետեւանքով մեռեր է։ Ֆահմի պէյ քսանըութ տարեկան էր։

ՕՍՄ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ համար երկրորդ դասատուներ պիտի հաստատուին։

ՄՐՔԵՂԻՆՆԵՐՈՒ մաքսատան տուրքերի գործողութեան մասին գործուած զեղծումներուն համար կատարուող քննութիւններէն մինչեւ հիմա 36.27 ղրուշի կորուստ մը երեւան հանուած է որ պիտի գանձուի պատասխանատու պաշտօնեաներէն։

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարարութիւնը, Ներքին գործոց նախարարութեան որոշմամբ, ծանոյց ամէն կողմ թէ գաւառներէն Կ. Պոլիս եկած և իրենց գիշերօթիկ վարժարանները յաճախողներուն համար, վարժարաններու տնօրէնները մինչեւ 15 օր ծանուցագիր մը տալով բնակավայրի փոխադրութեան գործողութիւնները կատարել պիտի տան մարդահամարի տումարներուն մէջ, որպէս զի այդ ուսանողները երբ իրենց ծննդավայրերը դառնան օրինական տուգանքին չենթարկուին։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Օսմ. հպատակ մը օտար երկրի մէջ երբ զաւակ մը ունենայ, անոր արձանագրութեանը և օսմ. հպատակ ըլլալը վաւերացնող պաշտօնագիր մը ստանալու համար տեղւոյն օսմ. հիւպատոսարանին կը դիմէ։ Հիւպատոսարան ալ, դիմողին փափաքին համաձայն, ֆրանսերէն ծանուցագիր մը կու տայ և օսմանեան թէզքէրէի ուղղողներուն ալ Թուրքերէն ծանուցագիր մը կու տայ՝ նշանակելով նորածինին ու հօրը անունները, ծնած տեղը և թուականը։ Այդ ծանուցագիրը և ծնողքին օսմանեան թէզքէրէսիներուն պատճէնները արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ կը ղրկուին ներքին գործոց նախարարութեան։ Վերջապէս արձանագրութեան գործողութիւնները կը կատարուին և պատրաստուած օսմանեան թէզքէրէները արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ կը ղրկուին տեղւոյն օսմ. հիւպատոսարանը։ Արդ, հրահանգ խնդրուած է ձեռնհաս իշխանութենէն թէ օտարերկրեայ այդ կարգի օսմ. հպատակները երբ իրենց զաւկին արձանագրութեան գործողութիւնը չկատարած և օսմանեան թէզքէրէսի չառած Կ. Պոլիս կամ նահանգները վերադառնան և միայն օսմ. հիւպատոսարանին կողմէ տրուած ծննդեան ծանուցագրով մարդահամարի վարչութեանց դիմեն, պարտաւոր պիտի ըլլա՞ն երկու վկայ ցոյց տալ, ինչպէս կ'ըլլայ Կ. Պոլսոյ ու նահանգներու մէջ ծնածներուն համար, վասն զի այդ տրամադրութիւնը եթէ անոնց մասին ալ գործադրուի, շատ դժուար պիտի ըլլայ օտար երկիրներէ վկաներ բերել նորածինին համար։

ԿԻՊՐՈՍԷՆ կը գրեն թէ տեղւոյն պաշտօնեաները թող չեն տուեր որ Մէսաժըրիի Օրէնոք շոգենաւը Լառնաքա ժամանելուն ուղեւոր ու ապրանք հանէ։ եւ քարանթինայի ենթարկեր են, մինչդեռ Օրէնոք օգոստոս 1ին Կ. Պոլսէն ելած էր մաքուր անցագիրով և ամէն տեղ ալ կրցած էր հանդիպիլ։ Կիպրոսի ֆրանսական հիւպատոսը բողոքեր է տեղւոյն պաշտօնեաներուն այդ ընթացքին դէմ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանը մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմեր է՝ Կ. Պոլսոյ ու շրջականերու յունաց եկեղեցիներուն կղերականները, երէկ, քննութեան ենթարկելու՝ անոնց կարողութիւնները հասկնալու համար։ Առանձին կարողութիւն ցոյց տուողները երկու մասի բաժնելով, մէկ մասը Կ. Պոլսոյ և միւսն ալ գաւառներուն եկեղեցիներուն մէջ պիտի պաշտօնավարեն։

ԷՏԻՐՆԷԻ կալուածահամարի տնօրէն Հասան էֆ. հանգստեան կոչուեցաւ՝ 1321 ղրուշ թոշակով։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ նախնական դատարանին երկրորդ հարցաքննիչ դատաւոր Կանի էֆ. կ'ըսէ Հաջիգար, պաշտօնէն ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալով դատաստանի պիտի ենթարկուի։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Կը յիշուի թէ Նորկի Տրմոբուլոսի աւազակախումբը Բէսէնդէրէի մօտ լեռը տարած էր Մուիզ Նամիտա անուն հրեայ մանուկ մը եւ թէ անկէ ի վեր լուր մը առնուած չէր անոր նկատմամբ։ Նամիտայի որդին իմանալով որ այդ աւազակը Վոլօյի մէջ ձերբակալուեր է, Սէլանիկէն Վոլօ գացեր է, տեղեկութիւն ուզելու աւազակէն թէ ի՛նչ եղած է հայրը։

ՄՕՏԱՅԻ մօտերը, հինգշաբթի առտու, երկու յոյն տղեկներ քիչ մնաց որ խեղդուէին՝ ծովին մէջ լողանալու պահուն։ Անոնց մէկը յանկարծական տկարութիւն մը զգալով իր ընկերոջին փաթթուեցաւ, բայց այս վերջինն ալ լաւ լողորդ մը չէր. ուստի սկսաւ «օգնութիւն» գոչել. բարեբաղդաբար նոյն միջոցին անկէ անցնող մակոյկ մը օգնութեան փութալով երկուքն ալ ազատեց։

ԲԱԲԸԼ Ընկերութեան մէկ շոգենաւը, երէկ, քարափին մօտեցած ատեն, Այնալը Գավագ պահակնաւուն վրայ ինկաւ և անոր քովէն կախուած երկու մակոյկները կոտրեց։

ԵԷՆԻՔԻՒՂԻ շրջակայ մէկ այգիին մէջ, առջի գիշեր, պահապան Պօղոսը Իպրահիմ հրացանը խառնած պահուն, կրակ առաւ և գնդակը ուղեղին մէջ մխուելով Իպրահիմ անմիջապէս մեռաւ։

ՖԷՆԵՐԻ Լանկա թաղին մէջ Բոզօ անուն Յոյն մը որուն գործերը աւրուած ըլլալով անձկացած էր, առջի գիշեր, ածելիով կոկորդը կտրեց. կեանքը վտանգի մէջ է։

ԱՑԱԳԱՊՈՒԻ կողմը բնակող Եօսէֆ Բալամիտ անուն բժիշկ մը, կ'ըսէ Սապահ, յոյն աղջիկ մը դարմանելու պատրուակով քնացուցիչ դեղ մը տուեր և պատիւը բռնաբարեր է։ Եօսէֆ Բալամիտ հարցաքննութեան ենթարկուած է և պիտի դատուի։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ մէջ, առջի օրը, գործուած ոճրին հեղինակը Ալի, որուն ձերբակալուած ըլլալը ծանուցինք, ըսեր է թէ սպաննել Րէուֆ էր պատիւը բռնաբարել ուզած ըլլալուն համար գործեր է այդ ոճիրը։

ԳԱՎԱԳԷՆ կը գրեն թէ հինգշաբթի գիշեր Սեւ ծովի բերնին մօտ քարերու զարնուելով ընկղմեր է ածուխ բեռցած նաւ մը։ Մէջի գտնուողները ազատուեր են, բայց ածուխները ծովը թափեր են։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցնէ։ Առանց լաւ ակռաներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չի կայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։— Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնազուրկ անձերու դիմել Տքթ. Գաւիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ ակռը դնել երբեմն և անցաւ ակռաները արհեստական ամենաչքնաղ եւ ամենահաստատուն ակռաները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, եայլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամէնէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Գաւիի լիովին ցաւ չզգալու համար։ Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս ցաւ չզգալէն ետքը միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուն 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

Ազգային Լուրեր

Սամսոնէն կը գրեն մեզ.— «Միշտ վարժարաններու շուրջ դժբաղդաբար, և միշտ անհաճոյ նօթ մը ունինք արձանագրելիք։ Տնտեսականութեան ըմբռնէն փոխանակ թեթեւցնելու, մանաւանդ որ հիմակ բացառիկ հասոյթներու միջոցները կը պակսին, անվճա՛ր պահուեցաւ.— զուտ քմահաճոյքի արդիւնքով։—

«Այս տեղամ մանկապարտիզպանուհին կ'ըլլայ գլխաւոր գերակատարը։ Ժողովուրդը բաւական համբերել վերջ, «Մենք այդ աղջիկը ա՛լ չենք ուզեր» կ'ըսէ. իր բուռնմբ. ժողովական մը՝ քթին տակէն խնդալով, «աղէ՛կ, բայց իմ պաշտպանեալս է» կ'ըսէ. և ժողովները խառնել կը ծխեն այս պաշտպանին։ Եւ որովհետեւ աւելի կարող և աւելի քիչով գոհ մանկապարտիզպանուհի չէ որ կը պակսի, յիշեալը կը յաղթէ երեք կարգադրութիւն ընել տալով լուծել կնճիռը։ Նախ ըմբռնէն անփոփոխ պահել. յետոյ՝ իսկոյն բանալ մանկապարտէզը և վերջապէս իրբեւ հրաժարական նկատել օգնականին խնդրագիրը, որով յաւելուած մը կը հոյզէր։ Բայց մէկդի ձգենք մանկապարտիզպանուհիի անձնական թերութիւնները, ինչպէ՞ս պիտի կրնան պարտկել մանկապարտէզի—աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ըսել ծաղկոց— խեղճ վիճակը։ Տարեկան հանդէսները չեն կրնար պատրել աչքերը։ Եթէ չըլլար օգնականին ջանադրութիւնը, արդիւնքը աւելի տխրալի պիտի ըլլար, և ահա՛ այս ընդունակ աղջիկն ալ ճամբու կը դրուի։ Մենք այս բաները չենք հասկնար. ալ կը բաւէ որքան անձնականութիւն որ դրուեցաւ նոյնիսկ վարժարանի գործերուն մէջ։ Անկարկուած ժողովականէն կը սպասուէր աւելի անկեղծ և աննպատակ ծառայութիւն մը, իսկ ժողովէն նուազ ծիծաղելի համակրութիւն մը։»

—Եւպատորիոյ մէջ վերջերս մեռեր է Սիմֆէրոպոլի հարուստ հայ մը Ա. Օ. Սալնիթերով, որ բերանացի իր զաւկին կտակեր է՝ Սիմֆէրոպոլի հայ աղքատներուն համար ձրի բնակարաններ շինել։ Ռուսական թերթերու գրածին նայելով այդ անձին մահուընէն յետոյ՝ իր որդիները 34 հազար րուպլի յատկացուցեր են այդ նպատակով։ Սալնիթերով 2 միլիոնի չափ հարստութիւն մը կը թողու։ Նաեւ թողեր Գ. Ի. Տ. Մարգարեան ազատական երկդասեան դպրոց մը կառուցանելու համար 20,000 րուպլի յատկացուցեր է։ Գ. Տ. Մարգարեան իր կենդանութեան կ'ընէ այդ նուէրը, խոստանալով որ մինչեւ իր մահը 1200 րուպլի տայ այդ դպրոցին պէտքերուն համար։

—Ուսումն. Խորհուրդը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ խորհրդարանը և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով. 1.— Բարոյական դաստիարակութեան դասագրքին քննութիւնը կատարուած և արդիւնքը տեղեկագրուած էր։ Խորհուրդը ըստ կանոնի որոշեց նոր քննութեան մըն ալ յանձնել։ 2.— Ատաբազարէն Յարութիւն էֆ. Անդրէասեան երկրաչափութեան դասագիրք մը յօրինած ըլլալով անոր ձեռագիրը ներկայացուցած էր, յետ քննութեան վաւերացուելու եւ գործածութիւնը արտօնուելու համար Ազգ. վարժարանաց մէջ։ Խորհուրդը ուղղութեան տեսակէտը նոյն աշխատասիրութիւնը, և որոշեց սպասել նախ թէ անոր պատրաստութիւնը կը համաձայնի՞ Ազգ. տարրական նախակրթարանաց ուսմանց ծրագրին։ 3.— «Նոր Դպրոց» անուն գրքին քննութեան արդիւնքը տեղեկագրուած էր։ Խորհուրդը որոշեց զայն ըստ կանոնի երկրորդ քննութեան մը յանձնել։ 4.—Ասկէ առաջ Եւդոկիոյ առաջն. փոխանորդը տեղւոյն մէկ քանի ուսուցչաց համար ուսուցչական ձեռնհասութեան վկայական խնդրած էր։ Ըստ որում հարցաքննութեանց վերաբերեալ գրաւոր փորձերը չէին ղրկուած, որոշուեցաւ հարցաքննութեանց հրահանգին տրամադրութեանց համաձայն պահանջել զանոնք, ըստ այնմ իւրաքանչիւր ուսուցչի կարողութիւնը վաւերացնելու և տալու համար կանոնական վկայագիրը։ 5.— Տրապիզոնի առաջն. տեղապահ Եզեկիէլ Վ.ի գրաւոր վկայութեան վրայ՝ որոշեց բարձրագոյն ուսուցչութեան արտօնագիր տալ Լեւոն էֆ. Սրապեանի։ 6.—Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը կը յայտագրէր թէ Միսաք էֆ. Սուրեան թաղին Ազգ. վարժարանաց մէջ ունեցած պաշտօնավարութեամբ՝ յարմարութիւն ցոյց տուած է տեսչութեան պաշտօնին և անուշ անուանուած է երկսեռ վարժարանաց։ Խորհուրդը ըստ վկայութեան Թաղ. Խորհրդոյ հաստատեց կատարուած ընտրութիւնը։ 7.— Պրուսայի Առաջնորդարանին կողմէ ղրկուած էին վերջերս Վիճակին Եէնիճէ, Ճէրրահ, Մարմարճք, Կէմլէյիք, սառըին և վերին Պէյլի գիւղերու Ազգ. վարժարանաց վիճակացոյցերը։ Խորհուրդը նկատողութեան առնելով նոյն վիճակացոյցերը, գոհ եղաւ. և որոշեց պահանջել նաեւ բուն Պրուսա քաղաքին վարժարանաց վիճակացոյցը։—Ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ վարժարանաց և ուսուցչաց վերաբերեալ զանազան խնդիրներով։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Ազգային ընդհանուր տուրքի հաւաքման գործը կանոնաւորելու համար՝ որոշմամբ Ելեւմտից վարչական Յանձնաժողովոյ քանի մը նոր հաւաքիչներ պիտի կարգուին։ Այդ պաշտօնը յանձն առնելու յօժարողք կը հրաւիրուին մինչեւ յառաջիկայ սեպտեմբեր 15, երեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը ներկայանալ ի Պատրիարքարան Ելեւմտից Դիւանի առաջի, առնել կարեւոր տեղեկութիւնն՝ պայմաններու մասին։

(ԿՆԻՔ ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ)

16 Օգոս. 1901

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական և Քաղաքական Շաբաթաթերթի Բ. տարեշրջանի 32րդ թիւը հրատարակ ելաւ այս առտու հետեւեալ ճոխ բովանդակութեամբ.

Տարեդարձ գահակալութեան Վեհ. Սուլթանին.—Մանկութեան պարագան. Գ. ՊՈԼԻԱ.—Գեղեցկին հանդէպ (Պատասխաններ Միք Ճոնս [illegible]) ԷՏՄՕՆ ՏԱՆԹԷՍ, Շ. ՇԱՒԱՐՇ Ե. ՏԷՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ, Պ. Գ. Ս., ԱՐՇ ԱԼՊՕՅ ՃԵԱՆ, ՎԷՎՄԷՆ.—Գերման գրականութիւն. Լէսսինգ (Թարգմ.)։ Հրաւէրը (Նորավէպ) ՏՕԻՆՕ.—Ցուցահանդէս։

ՄԱՍԻՍի տարեկան բաժանորդագինն է Կ. Պոլսոյ համար ՔԱՌՍՈՒՆ ղրշ. եւ գաւառներուն համար ՅԻՍՈՒՆ ղրշ.։ Արտասահման 12 ֆրանք կամ 5 րուպլի։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, թիւ 13։

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

Բերա, Նէշլի փողոց, թիւ 1

Տասներկուերորդ տարեշրջան
1901—1902 Դպրոցական տարի

Ուսումնարանը պիտի վերաբացուի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 3ին։

Ընդունելութեան պայմաններուն և ուրիշ մանրամասնութիւններուն տեղեկանալ փափաքող ուսումնասէր պատուական ազգայիններէն կը խնդրուի որ հաճին դիմել Ուսումնարանը՝ երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը մինչեւ կէս օր։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Բերա 11)24 Օգոստոս 1901 2—3

ԱՂՋԿԱՆՑ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՔՈԼԷՃ
ՅԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Սոյն քոլէճի վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ սեպտեմբեր 4)17ին։ Գիշերօթիկ աշակերտուհիք կը սպասուին սեպտ. 3)16ին։

Աշակերտաց ընդունելութեան համար պէտք է դիմել նամակաւ առ տնօրէնուհին, Տօքթ. Բաթրիկ, Պոլիս, ամերիկեան Պայպըլ Հաուզի միջոցաւ, կամ սեպտ. 1)14էն վերջը վարժարան դիմելով 8—12

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս օբ Քոնսդանթինօբլը)

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍՐԸ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 30 օգոստոս.—Ռուսիոյ կայսրը, կայսրուհին և կայսերական գերդաստանը, կէս օրին, Տանիմարքա ուղեւորեցան՝ Շթանտարդ զբօսանաւով։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՎԵՐԷՆԻԿԻՆԿ.—Քորէթ գնդապետը, Վերէնիկինկի արեւմտեան կողմը յարձակեցաւ Պօէրներու վրայ որոնց երեքը սպաննուեցան և ութ գերի ինկան։ Անգլիացիները նաեւ ձեռք անցուցին մեծաքանակ պաշար։ Անգլիացիներէն չորս հոգի սպաննուեցան։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԸՐԻ

ԼՈՆՏՈՆ, 30 օգոստոս.— Լորտ Սոլզպըրիի մօտերս գործէ քաշուելուն մասին ելած զրոյցները կանխահաս են։ Հաւանական կ'երեւայ որ Լորտ Սոլզպըրի բոլորովին գործէ պիտի քաշուի Էտուարտ Է. Թագաւորին Թագադրութենէն ետքը։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ՎԻԷՆՆԱ.—Կ'ըսուի թէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆ կոմսը, Զարին՝ Տանցիկ ու Ռէմս այցելելէն ետքը, տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Աւստրիոյ—Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին հետ։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Քոլոմպիայէն առնուած լուրերու նայելով Վէնէզուէլայի մէջ կացութիւնը շատ ծանրացած է։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Քէյբթաունէն առնուած հեռագիրներու նայելով բազմաթիւ Աֆրիքանտէրներ կը միանան Պօէրներուն։ Հեռագրական հաղորդակցութիւնները Պօէրներուն կողմէ կտրուեր են։

—Զրոյցի մը նայելով, կառավարութիւնը հրամայեր է ձերբակալել Աֆրիքանտէրներու կուսակցութեանը պատկանող երեսփոխանները։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ՓԱՐԻԶ.—Ֆիկարօ ու Մաթէն կը կարծեն թէ Զարը սեպտեմբեր 17ին Տանքերք պիտի հասնի։

—Մաթէն կը հերքէ այն լուրը թէ Պուատէֆր զօրավարը գործօն բանակին մէջ պիտի ընդունուի։

ՀՐԴԵՀ

ԼՈՆՏՈՆ.— Ալպէրթ անուն նաւային ամբարներուն մէկ մասը այրեցաւ։

ՎԻԷՆՆԱ.—Հաւաստի կը հեռագրեն թէ իտալական դրամագլուխով Սեւ Լերան պանքա մը հիմնելու և Սեւ Լերան համար փոխառութիւն մը շնորհելու բանակցութիւնները չեն յաջողեր։ Զրոյց կայ թէ Սեւ Լերան ելմտական նախարարը Պետերսպուրկ պիտի երթայ Ռուսիոյ աջակցութիւնը խնդրելու, որպէս զի Փրանսայի դրամատէրներուն դիմած ըլլայ։

ՑԷԹԻՆԷ.— Ռուսական դեսպանատունը ծանոյց Սեւ Լերան կառավարութեան թէ Ռուսիա պատրաստ է աւելցնել աղջկանց բարձրագոյն վարժարանին տրուած տարեկան հազար րուպլիի նպաստը։ Ծանուցուեցաւ նաեւ Նիքոլա իշխանին թէ Զարը հրամանագիր մը ստորագրեր է որով Սեւ Լեռնցի տասը հինգ երիտասարդներ կ'ընդունուին Պետերսպուրկի զինուորական վարժարանը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Անտառներու հրդեհները ահագին վնասներ պատճառած են։ Ամբողջ քաղաքներ, գիւղեր ու անտառներ հրոյ ճարակ եղած են։ Եղած վնասը 250 միլիոն ֆր. է։ Գիւղացիները Հրէաներու կը վերագրեն այդ հրդեհները. ծայրայեղութիւններ գործուած են։

—Ռոստովի մէջ, Տոնի եզերքը, հրդեհ մը մոխիր դարձուց ձուկի մթերանոցներ և մաքսատան մթերանոցին մէկ մասը։ Եղած վնասը 500,000 րուպլի է։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ
ԱԶԴ

Անատոլըի երկաթուղւոյ Ընկերութիւնը կը ծանուցանէ թէ իր գրասենեակները գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ երկուշաբթի, սեպտ. 2, Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Հայտար Փաշա, 31 օգոս. 1901

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Մահմուտ փաշա ճատտէսի, թիւ 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անոյշները և զանազան շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին։ Վաճառատանս մէջ կը գտնուի նաեւ Ֆոնտան և ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերք մը։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին։ Գիները չափաւոր են։ 20—104

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ
ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Օ. Ռ.	26	39 1/8
Ամէնէն բարձր գին	»	26	39 1/2
Ամէնէն վար գին	»	26	34
Րումէլի երկթ. գոց.	Ֆր.	103	—
Ամէնէն բարձր գին	»	103	—
Ամէնէն վար գին	»	103	62

ԲԱՑՈՒՄ 18 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սերի Դ.	Փ. Կ.	38	61
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	103	—
Օսմանիէ		—	—
Թէժի		18	30
Օսմ. Պանքա		—	—
[illegible]		0	10
[illegible]		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	—
Ծխախոտի բաժնեթ.		5	82
» [illegible]		191	75
» պարտաւ.		476	—
[illegible]		461	—
Թրամուէյ		83	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն [illegible]	Ղրշ.	109	80
» » » չէք	»	110	30
Փարիզ » »	Ֆր.	23	96
» » » չէք	»	23	96
Պէրլին տեսակաւ չէք	Մարք	18	55
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	78

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	110	01
Ռուս իմբէրիալ	»	90	30
[illegible]	»	51	08
Մէճիտիէ ալթուն	»	108	04
Մէճիտիէ	»	101	20
Րուպլի թղթադրամ	Օ. Ռ.	8	57

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ
ԼՈՆՏՈՆ, 30 Օգոստոս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	91	75
Օսմանեան Ընդհ. սէրի Բ.	49	50
Օսմանեան Ընդհ. սէրի Դ. բաց.	24	37
Օսմանեան Ընդհ. սէրի Դ. գոց.	24	37
Օսմանեան Պանքա	11	12
Ռուսական 1890	94	—
Հելլենական 5 %	39	—
» Մօնօփոլ	42	50
Բուլկարական 1888	84	—
Եգիպտական Ունիֆիէ	107	12
Տըպիրս	244	—
Թրանսվալ	8	30
Րումէլի երկաթուղի	13	29
[illegible]	25	350

ՓԱՐԻԶ, 30 Օգոստոս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		101	80
» » 3 1/2 %		101	95
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	25	05
) գոց.	»	25	05
» » » Բ.	»	50	50
» » » Դ.	»	27	15
Օսմ. Պանքա, Փոնտ	Ֆր.	528	—
[illegible]	»	470	—
Րումէլի երկաթուղի	»	104	—
Օսմ. մաքսատուն	»	500	—
Օսմ. Ռէժի	»	315	—
Եգիպտական Ունիֆիէ 4 %	»	408	—
Քրէտի Լիոնէ		1043	—
Պորտուգալական Ռանթ		98	—
[illegible]	»	71	40
[illegible]	»	81	50
[illegible]	»	25	210
[illegible]	»	—	3

ՊԵՐԼԻՆ 30 Օգոստոս

[illegible]	»	—	—
Անատոլըի երկաթուղի	»	100	20
Րումէլի երկթ. պարտատոմս	»	99	90
[illegible] Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	300

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԱՊԱՒԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց
Ղալաթա, Թիւնէլին բովը Մէրթէպանի փողոց, Իզզէթ Բաշա խանի կից թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տուլումա և Թաւրիզ գորգեր, «քէչէներ», «Թիւլ» վարագոյրներ, սփռոցներ, քօրնիշներ, գետնի մուշամբաներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Սեղրոս խան թիւ 5—7

Հայերէն, Գաղղիերէն և Տաճկերէն դպրոցական դասագրոց և դպրոցական պիտոյից համար մեծաքանակ մթերք, նուէրի յատուկ գիրքեր, Վիտալ—Լապլաշի աշխարհացոյց մեծադիր քարտէսներու, բուսաբանական և կենդանաբանական պատկերաց ընտիր հաւաքածոյ մը հանդերձ նմուշներով միշտ պատրաստ կայ։

Նոր հրատարակուեցան

Սահակեանց—Սրբազան պատմութիւն Նոր Ուխտի— չորրորդ տիպ 4 ղրուշ.— Թոփճեան— Նոր ընթացք ֆրանսերէն լեզուի, 4 ղրուշ.—Զօպու—Նամակագրութեան դաշտ.—տաճկ. 12 1/2 ղրուշ։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ վերաբերեալ ամէն կարգի նիւթերու և ՖՐԷՕՊԷԼԵԱՆ նուէրներու միակ կեդրոնատեղի։

Նոր հրատարակութեանց ի Բարիզ

ՆԱՐՎԷԶ—Նոր բառագիրք պատկերազարդ Ֆրանսերէն. հատոր Ա. (Ա. Հ.) գին 25 ֆրանք.—հատոր Բ. (I. Z) ընդ մամլով։ 698

ԻԼԱՆ
ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

Ճիլուսը Հիւմայունը Մէյմէնէթ Մագրունը Ճէնապը Բատիշահինէ միւսատեֆ հէնսրը հալը րումինին 19ը.ճը բազար կիւնի աղշամը եանի բազար իրթէսի կէճէսի Պողազ Իչի տօնանմասընըն Թէմաշասը ղըմնընտա Շիրքէթը Խայրիյէ Բարա—Փօշուան սուրէթը մախսուսէտէ թէրթիպ իտիլէն վափօրլարըն վագթը հարաքէթլէրի իլէ օղրատաճաքլարը իսքէլէլերին պէեանը։

Հավա միւսաիտ օլտուղը հալտէ Քէօբրիւտէն Պօղազիչինէ

26 Նօ. 1 Սա. Արտալա վափօրը քէօբրիւտէն հարաքէթլէ Գապաթաշ, Պէշիքթաշ, Իսքիւտար, Պէյլէրպէյի իսքէլէլէրինէ օղրաեարագ Պէյքոզքէրէ աչըգլարընտա գատար կիտօւպ անտէն Պէյլէրպէյի Իսքիւտար, Պէշիքթաշ վէ Գապաթաշ իսքէլէլէրինէ եանաշարագ սաաթ տօգուզ բաշտէլէրինտէ քէօբրիւյէ մուվասալէթ իտէճէք տիր Վիշալու վափօրըն Թարապիայա մէնճաաըլրին մուխաւատարաթա մախսուս տըր։

33 Նօ. 1.15 Քէօբրիւտէն հարաքէթլէ Պէնար Պաղչէսինէ գատար կիտօւպ անտէն աչըգ եօլտա Պէյօղլուքէրէ հավալիսինը տօլաշտըգտան սօնրա սաաթ 4 պուչուգ բաշտէլէրինտէ քէօբրիւէ մուվասալէթ իտէճէք տիր։

17 Նօ. 1.30 Քէօբրիւտէն հարաքէթլէ Պէշիքթաշ, Ըսկիւտար իսքէլէլէրինէ օղրաերագ տօղրը Մէսարպուրնը իսքէլէսինէ կիտէճէք վէ մէզքիւր իսքէլէտէն սաաթ 3 պուչուգտա հարաքէթլէ Թարապիա, Եէնիքէօյ, Ըսկիւտար Պէշիքթաշա օղրաերագ սաաթ 5 բաշտէլէրինտէ քէօբրիւէ մուվասալէթ իտէճէք տիր (կիւնտիւզին Պօղազիչինէ հըզմաթտա գալան խօլձուլար կիտէ պու վափօրլա աւտէթ իտէպիլիր)։

38 Նօ.1 45 Քէօբրիւտէն հարաքէթլէ Գապաթաշ, Պէշիքթաշ, Գուզկունճուգ իսքէլէլէրինէ օղրաերագ Պէյօղլուքէրէ իսքէլէսինէ կիտէճէք վէ իշպու իսքէլէտէն սաաթ 4տէ գալգարագ Գուզկունճուգ, Պէշիքթաշ վէ Գապաթաշա օղրաեալագ սաաթ 5 պուչուգ բաշտէլէրինտէ քէօբրիւէ մուվասալէթ իտէճէք տիր «կիւնտիւզին Պօղազիչինէ հըզմաթտա գալան խօլձուլար կիտէ պու վափօրլա աւտէթ իտէպիլիրլէր»

Պօղազիչինտէն Ֆէնէր Պաղչէ աչըգլարընա
գատար Րումէլի սահիլինտէն

37 Նօ. 1.15 Ըսթինեատան հարաքէթլէ Միրկէն, Րումէլի Հիսարը, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ իսքէլէլէրինէ օղրաերագ Ֆէնէր Պաղչէսի աչըգլարընա գատար կիտէճէք վէ անտէն տօղրը Պէյօղլուքէրէ աչըգլարընա գատար չըգըպ աւտէթտէ Ըսթինեա, Միրկէն, Րումէլի Հիսարը, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչէշմէ իսքէլէլէրինէ օղրաերագ սաաթ 5 սուլարընտա Օրթաքէօյ իսքէլէսինէ մուվասալէթ իտէճէքտիր։

40Նօ. 1.30 Եէնիմահալլէտէն հարաքէթլէ Մէսարպուրնը, Պէյօղլուքէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ իսքէլէլէրինէ օղրաերագ տօղրը Ֆէնէր պաղչէսի աչըգլարընա գատար կիտօւպ անտէն աւտէթլէ մէզքիւր իսքէլէլէրէ օղրաերագ սաաթ5 բաշտէլէրինտէ Եէնիմահալլէյէ մուվասալէթ իտէճէք տիր։

Անատոլը սահիլինտէն

44 Նօ. 1. Մէսարպուրնունտան հարաքէթլէ Պէյքօզպուրնը, Պէյքօզ, Բաշա Պաղչէսի, Չուպուգլը, Գանլըճա, Անատոլը Հիսարը, Գանտիլլի իսքէլէլէրինէ օղրաերագ Ֆէնէրպաղչէսի աչըգլարընա գատար կիտէճէք վէ անտէն տօղրը Քիրէճպուրնունտա աւտէթլէ Մէսարպուրնը, Պէյքօզ, Բաշապաղչէսի, Չուպուգլը, Գանլըճա, Անատոլը Հիսարը իսքէլէլէրինէ օղրաերագ սաաթ 5տէ տօղրը Գանտիլլիէ մուվասալէթ իտէճէք տիր։

32 Նօ. 1.15 Վանիքէօյինտէն հարաքէթլէ Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ, Իսքիւտար Սալաճագ վէ Հարէմ իսքէլէլէրինէ օղրաերագ Ֆէնէրպաղչէսի աչըգլարընա գատար կիտէճէք վէ անտէն Պէյօղլուքէրէ հավալիսինա գատար չըգըպ աւտէթտէ եինէ մէզքիւր իսքէլէլէրէ օղրաերագ սաաթ 5 բաշտէլէրինտէ Հարէմ իսքէլէսինէ մուվասալէթ իտէճէք տիր։

Վաբօր Իւճրէթի

Ղրշ.	Փր	
10		աղիմէթ վէ աւտէթ իչուն 1ինճի մէվգի
7	20	» » » 2ինճի »
5		» » » չօճուգլարըն։

Գատընլար իչուն ուսումիեթլէ հէր պուչուգ ղրուշ պիլէթ իւճրէթի ալընաճագ տըր։

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէյի Խասսայի շահանէյէ միւթէալլիգ օլունաճագ միւթէնէվվի ճամէն միւնագասայընա պաշլանըլաճաղընտան իթաալա թալիպ օլանլարըն թէքլիֆնամէլէրը աղչէսինին վէ հաւ միւթէալլիգ քէֆալէթնամէլէրի միւսթաավալէն Խազինէի ճէլիլէի միւշարիւլէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 16 աղուսթօս 317

2—3

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի շահանէյէ միւթէալլիգ օլունաճագ միւթէնէվվի էլ-ճինսը քէրէսթէնին միւնագասայընա պաշլանըլաճաղընտան իթաալա թալիպ օլանլարըն թէքլիֆնամէլէրի աղչէսինին վէ հաւ միւթէալլիգ քէֆալէթնամէլէրի միւսթաավալէն Խազինէի ճէլիլէի միւշարիւլէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 16 աղուսթօս 307

2—3

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուըրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաեէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

կաթիլներու մէջ ամփոփուած

ՊՐԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹ

FER BRAVAIS

Ամենէն ազդեցիկ դեղն է

Անարիւնութիւնը, դեղնութիւնն ու տժգունութիւնը բուժելու։ Ոչ անախորժ համ ունի եւ ոչ ալ հոտ. ամբողջ աշխարհի բոլոր բժիշկները կը յանձնարարեն Ֆեր Պրավէն։

Պնդութիւն չի տար։ Ակռաները չի սեւցըներ։ Կարճ ժամանակի մէջ կուտայ Առողջութիւն, Կայտառութիւն, Ոյժ եւ Գեղեցկութիւն։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի թէ կաթիլի եւ թէ դեղահատի ձեւով ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ։

Մթերանոց, Թիւ 130, Լաֆանէթ փողոց, Բարիզ։

ԹԻ ԿՐԻՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին

162,924,140 ֆրանք

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին

29,765,473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւն.

362,858,507 ֆրանք

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 թղթակներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԸՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան։

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան։

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ

ԱՄԷՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութենէ կը զրկեն զմարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆՆ անվրէպ կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԹԱԼ ՄԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանցքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդը յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԹԱԼ ՄԱԼՕԼԷ ԷՄՄՐԻ բոլորովին զերծ է այս անպատեհութիւններէն։ Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փափաքիր այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը փճացնեն իրենց առողջութիւնը։

Սանթալ Մալօլէ Էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄՐԻ անունը փնտռեցէք։

661 50—52

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Թանենի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զըպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնէ. ցաւով դիմողը եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորաձեւ ակռաներ, ոսկի, ճաշակաւոր և [illegible] ակռաներ կը պատրաստէ, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն [illegible], ծամողութիւն եւ [illegible]

[illegible]

Տ. Գ. [illegible] (միեւնոյն կէս օր) [illegible] (միեւնոյն կէս գիշեր) [illegible]

Տանը.—[illegible] 197

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

Հիմնուած 1860ին Վիեննայի մէջ

ԿԱՅՍ. ԱՐՏՕՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ	ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար
Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 31,008,000 Ֆր.	Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 17,000,000 Ֆր.

Սոյն Ընկերութիւնը լաւագոյն պայմաններով կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ շէնք, կարասիք ու ապրանք նաեւ անձեր, թէ Պոլսոյ և թէ գաւառներուն մէջ։ Ընկերութեան դրամատունն է Քրէտի Լիոնէ։ Դրասենեակ, Պոլիս, Հաճօբուլօ խան, Թիւ 53—56։

Լիազօր Ներկայացուցիչ

Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

1900ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ԳԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԹԵԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԾԱՆՕԹ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

ՆԻՈՒ—ՀՕՄ

Ստացած է մեծ մրցանակ և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ Ներկայացուցիչ Ց. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Պոլիս, Գահճէգաբու, Համիտիյէ Ճատտէսի Թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիտ, Սիւիվրիի, Աֆիոն-Գարահիսարի եւն.ի մէջ։ 575

ՏՈՔԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆ

Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի,

Ի Սիթէ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալբաս։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
[illegible]	3000	[illegible]	250[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	340
[illegible]	3000	[illegible]	235[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	33[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	200[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	150[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	150[illegible]

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.

[illegible] խան

[illegible] և ԸՆԿ.

134 31, [illegible]

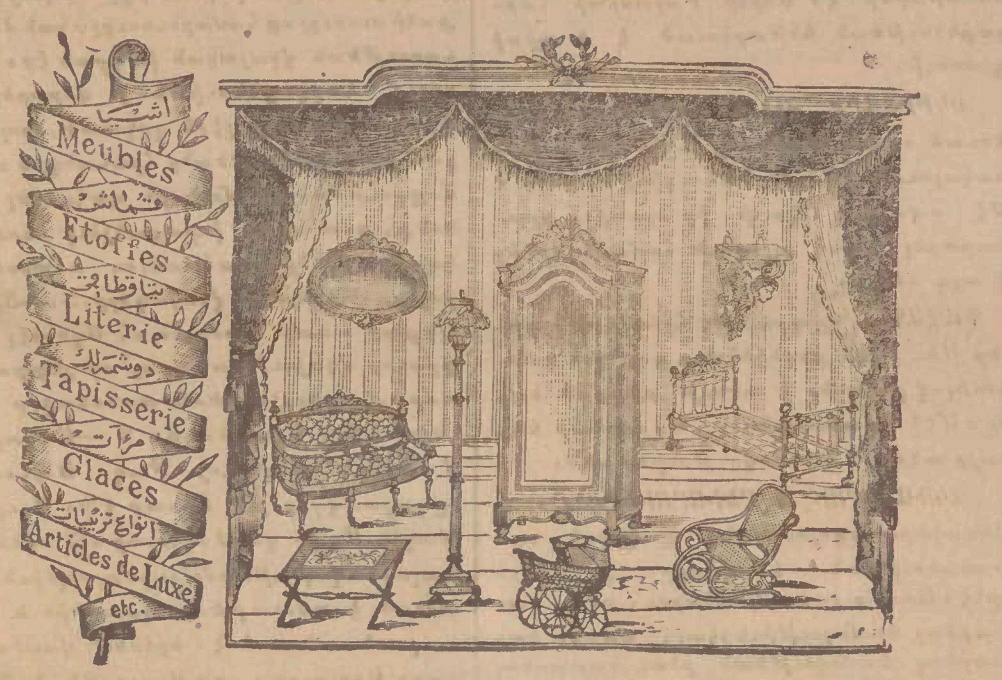

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ

ԺՈՐԺ ԲՍԱԼԹԻԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Բերա, Գալաթասարայի փողոց, Քաղաքապետութեան շէնքին դիմաց

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Ննջասենեակներու, սրահներու, ճաշասրահներու յատուկ կարասեաց։ Ամերիկեան կարասիներ։ Իտալիոյ միացեալ գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանի գնով վաճառում)։ Ամբողջական կահաւորում տուներու, պանդոկներու, գրասենեակներու, եայլն։

744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 11—52

ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ

Տիեզերահռչակ ճամբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	186
Ալէքթօ	2307	[illegible]	2906	[illegible]	1695	Մարէնկօ	2278	[illegible]	1113
Անճէլօ	1541	[illegible]	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	[illegible]	1735
[illegible]	2377	[illegible]	4311	Հիտալկօ	1581	[illegible]	2557	[illegible]	1193
[illegible]	1832	[illegible]	937	[illegible]	2720	[illegible]	1057	[illegible]	1300
[illegible]	1364	[illegible]	2288	[illegible]	3500	[illegible]	1735	[illegible]	1323
[illegible]	1078	[illegible]	1718	[illegible]	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1540
[illegible]	341	[illegible]	504	[illegible]	2354	Նէրօ	1032	[illegible]	2327
[illegible]	4481	[illegible]	3464	[illegible]	5540	[illegible]	4100	[illegible]	1470
[illegible]	1671	[illegible]	1520	[illegible]	1030	Օթէլլօ	4036	[illegible]	487
[illegible]	1887	[illegible]	1341	[illegible]	1058	Օրլանտօ	1585	[illegible]	2429
[illegible]	1344	[illegible]	954	[illegible]	2207	Պալէրմօ	1637	[illegible]	1914
[illegible]	1094	[illegible]	1328	[illegible]	1700	[illegible]	518	[illegible]	1389
[illegible]	2729	[illegible]	849	Լէօ	1053	[illegible]	2229	[illegible]	2294
[illegible]	1834	[illegible]	4583	[illegible]	2272	[illegible]	1668	Զէնօ	1850
[illegible]	2697	[illegible]	3060	Լիվօրնօ	1645	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Կօլօրատօ	4235	[illegible]	1343	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Իպրօ շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 23ին և Սեպտ. 6ին հոս կը սպասուի։

Քլիօ շոգենաւը, նաւապետ Ծօնսըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և Սեպտ. 10ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ժ. ՀՈՒՑ ԸՆՏ ՔԻԶՕ

[illegible] 377

ԴԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԽԶՈՒԱԾՔԸ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չըլլալը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողերը կը խծլուան, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել։ Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍ-ԲԻՔԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի խլուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍԲԻՔ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց Թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։ 497

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գ. 21 3 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի։

Դ. 22 4 Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ [illegible] Աղեքսանդրիա, Յոպպէ, Պէյրութ, [illegible]

Եշ. 23/5 Օտեսա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ։

Ջ. 23 5 [illegible]

Ու. 24/6 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի։

[illegible] ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Ն. ՔՕՖԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

Սեպտ. 2ին Սիւէզի, Անաս. [illegible]

[illegible]

Սեպտ. 3ին Սիւէզի, ուղ. [illegible]

[illegible]

[illegible] 245 ֆրանք [illegible] 175 ֆրանք. [illegible]

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

[illegible] Լիվերփուլ [illegible]

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	[illegible]	5593
Սաքսոնիա	13900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	[illegible]	3229
Քամբանիա	12950	[illegible]	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2936
Ումբրիա	8128	[illegible]	2935
Էթրուրիա	8120	[illegible]	3558
[illegible]	7392	[illegible]	3131
[illegible]	7389	[illegible]	1614

Շերպուրկ շոգենաւը, նաւապետ [illegible], ընդհանուր վաճառքով Լիվըրբուլէն հոս հասաւ։

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻՔԷՐ

Joly et Seager

Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա. [illegible]

[illegible]

— 28 —

ՆԱՄԱԿԱՆԻ ԱՌ ՕՐԻՈՐԴՍ

15.

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆ ԱԶԴԱԾ ՍՈՍԿՈՒՄՆԵՐԸ

Ձեզ կանխաւ չզգուշացնել, պիտի նշանակէր զձեզ ենթարկել ամէնէն ծանրակշիռ սխալանքներու, քանզի երիտասարդութեան վրայ կը խօսէի միմիայն ի պատիւ իրեն արտակոչելու համար ճշմարտութեան դիցուհին, և աշխարհի վրայ չի կայ աւելի կեղծ, աւելի խարդախուած, բնութենէն աւելի հեռացած բան մը՝ քան մեծագոյն մասն այն փոքրիկ պարոններուն, որոնցմէ անցողակի կը յորդորեմ զձեզ ո՛չ մի օրինակ առնել։

Ասկէ զատ, եթէ անոնց մէջ գտնուի մէկը, որ ինծի չափ համակրի ձեզ, անշուշտ նոյն խորհուրդը պիտի տայ. Փոխադարձ յարգանքը չէ անոնց ընկերային կեանքի պայմաններէն մին։ «Սակայն անոնք ձեր բարեկամներն են», ըսի օր մը անոնցմէ մէկուն, որ քիչ մը անժպիտ կը թուէր ինծի իր զուարթաբարոյ ընկերներուն բաղդատմամբ։—«Անտարակոյս, պատասխանեց ինծի, ատոնք իմ բարեկամներս են, բայց այս բանը պատճառ մը չէ որ ես յարգեմ զանոնք»։ Այն ատեն գաղափար մը ծագեցաւ մտքիս մէջ անոր հարցնելու թէ ի՛նչ կը խորհէր այս պարոններէն մէկուն հետ իր քո՛յրը ամուսնացնելու մասին։ Պատասխանն եղաւ բարձրաձայն քրքիջ մը, ա՛յնչափ անկեղծ, այնչափ երկարաձիգ, այնչափ հնչական, որ ամենէն թափանցիկ ձեւով կը նշանակէր թէ ադկէ աւելի խեղկատակ գաղափար մը չէր կրնար ըլլալ։ Ցայտնապէս, այս երիտասարդը երկու բան կ'ենթադրէր. կա՛մ. այն է որ գէշ կատակ մը կ'ընէի իրեն, և կամ այն է որ խելագարած էի։

Բայց ներկայացումը երկար տեւեց. այս պարոնները բոլորովին անծանօթ չեն ձեզի. աշխարհի մէջ կը տեսնենք այնպիսիներ, և անտարակոյս իրենց նկատմամբ քիչ բան ունէի ձեզ իմացնելիք։ Առիթ պիտի ներկայանայ նորէն անոնց յայտնելու իմ կարծիքս թէ անոնք ինչպէս գործածած են կեանքի լաւագոյն օրերը։ Առայժմ, գանք ձեզի, ձեզ վերաբերող պարագաներուն, ձեր համասեռներուն մէջ տիրող կեղծումին։

Երիտասարդութիւնը դէպ իրեն վերապահած է իր միակ գեղեցկութենէն տակաւին այնչափ բաւական գեղեցիկ մաս մը, եզական սեռի դասակարգերուն մէջ, որ փափաքելի է տեսնել անոր՝ իբր վեհապետուհի բազմիլը ճշմարտութեան ոսկեձոյլ գահուն վրայ։ Ամէն ինչ որ կեղծ է՛ պարտ էր ըլլալ հին, տգեղ ու տձեւ։ Ինչ որ գեղեցիկ է և անկեղծ, իմ կարծիքովս ճշմարիտէն չի զատուիր։ Ապահով եմ թէ այս կարծիքը ամբողջովին ինծի սեփական պիտի ըլլար, նոյն իսկ եթէ Պուալօ չարագրած չըլլար իր ալեքսանդրեան չափով համբաւաւոր տաղաւորները։ Կեղծ նկարագիրը, կեղծ սրամտութիւնը, կեղծ ճաշակն այնպիսի հիւրեր են՝ որոնք երբեք պէտք չէ որ իրենց իբր օթեւան ընտրեն դեռատի աղջկան մը կա՛մ գլուխը կա՛մ սիրտը։ Զթողունք որ նշանակները ատեն. ամբիծ ճակատ մը ու յըստակատես աչքեր ճշմարտութիւն միայն պարտին ցոլացնել։

Ճշմարտութեամբ, ամէն բան կը քալէ ուղիղ, դիւրաւ, անարգել, ինչպէս նաև անխոտոր։ Ո՛չ քողերու հարկ կայ այլեւս, ո՛չ թաքստոցներու, ոչ ալ ցած ձայնով հծծուած գաղտնիքներու։ Շարժումներն ազատ են, նայուածքները՝ համարձակ, դիմածռութիւններն այնչափ պարզ են՝ որչափ ժպիտները։ Լեզուն չի վարանիր, և ոչ մէկ խօսք պէտք ունի թարանոցէ անցնելու։ Ամէն ինչ լաւ է հոն ուր ամէն ինչ ճշմարիտ է։ Մարդ հեշտագին կը շնչէ և շունչը անուշ-բոյր է։

Հիմա, սիրելի օրիորդ, քիչ մըն ալ արդուզարդի վրայ խօսելով,—ըստ որում կիները մանաւանդ իրենց զարդարանքին մէջ անպատկառ կը մշակեն կեղծումը—բացատրեցէք ինծի ուրեմն թէ ինչո՛ւ համար վայելչութիւնը չի կրնար հաշտուիլ ճշմարտութեան հետ։ Այս հարցումը թերեւս նշանաւոր յիմարութիւն մըն է. բայց կ'ընեմ այս յանդուգն փորձը, նախընտրելով օր մը տխմար ըլլալ և սակայն գիտնալ ինչ ընելիքս։

Ինչպէս որ պարզասիրութեան առթիւ ըսի ձեզ, ինչպէս որ յառաջ վերջին նամակիս՝ կրկնեցի, կեղծերէն չեմ պահանջեր որ երկիւղ ազդելու չափ տգեղ ըլլան, իրենց սիրական բացառութիւններէն մէկը գործածելու համար։ Նոյնիսկ շատ լաւ կը գտնեմ որ անոնք ո՛ և է հոգածութիւն ու խնամք չխնայեն իրենց անձին։ Բայց ատոր եւ այն չափազանցութիւններուն միջեւ՝ որոնց ենթարկուիլը տեսած ենք մենք իրենց հայրերն ու բոլոր պապերը, ահագին անջրպետ մը, մեծ վիհ մը կայ։ Երկդիմութիւններէ և թիւրիմացութիւններէ խոյս տալու համար, եթէ կը բարեհաճիք, այդտեղ պիտի թողունք այն կիները՝ որոնք դադրած են երիտասարդ ըլլալէ, ինչպէս նաև այն կիները՝ որոնք պարտին դարմանել բնութեան սխալները. անոնք կրնան զօրաւոր պատճառներ ունենալ բնականութեան ու ճշմարտութեան առաւելութիւններու մասին համակարծիք չըլլալու ինծի։ Պիտի խօսինք ձեր և ձեր նմաններուն վրայ, անոնց վրայ՝ որոնց քուրջի կտոր մը պիտի բաւէր շատ լաւ ըլլալու համար։

Տեսնե՛նք, սիրելի օրիորդ, խօսքը մեր ու ազնիւ բարեկամութեան միջեւ մնայ, թէ մազեր ունեցող կին մը, ի՞նչ պէտք է որ մազեր գնէ։ Սպիտակամորթ կին մը, ի՞նչ պէտք ունի որ ներկէ իր մորթը։ Եթէ կին մը հոգածու է և մանանեխի հատի չափ բանականութիւն ունի, ի՞նչ կը նշանակէ շրջազգեստի և [illegible] այդ տառանը՝ զոր իր ետեւէն կը քաշէ կը տանի՝ մայթերը մաքրելու և գլանիկի ծայրերն աւլելու համար։ Երբ կը տեսնեմ դերասանուհիներ, որոնք թատերաբեմին վրայ, թաւալումի շարժում մը կատարելու ատեն, զբաղած են ոտքով փոխելու քուրջերու այն բեռները՝ որոնք կը կազմեն իրենց շրջազգեստի գետնաքարշ տուտուները, կը զարմանամ անոնց դեռ տաղանդաւոր ըլլալու ոյժ ունենալուն վրայ։ Երբ կին մը առաջնորդած չէ փշտացնել կամ նեղել ամէն անոնք՝ որ իրեն ետեւը կը տեղաւորուին թատրոնի մէջ կամ այլուր, ինչու համար այդ յաճախ խիստ փոքր եղող գլխուն վրայ կը կրէ մանր ժապաւէններու, ծաղիկներու և թռչուններու շէնք մը, որ կ'եռապատկէ այդ միեւնոյն գլխուն բարձրութիւնը՝ ու ուն բոլոր համեմատութիւնները այդպէս անմտօրէն կը ջնջուին։ Եթէ կին մը անդիմադրելի կոչումով մը կոչուած չէ ուժեղութեան ու ճկունութեան փորձեր կատարելու, ինչու համար արագ քալուածքի մը մէջ, ինքզինք հաւասարակշռութեան մէջ պահելու վարժութիւններ կ'ընէ՝ ներբանին տակ ունեցած բարձր, սրածայր կամ ծուռ կրունկներու վրայ։ Վերջապէս, եթէ կին մը ճակատ մը ունի, փոյթ չէ՛ թէ գեղեցիկ ըլլայ կամ տգեղ, ինչո՞ւ յատկապէս կը կտրէ իր մազերը զայն թաքուցանելու և ըստ կարելւոյն՝ գէշ սանտրուած շան մը նմանելու համար։

Անգա՛մ մըն ալ ըսէք, ու ձեր հոգւոյն խորէ՛ն ըսէք, միթէ ստուգիւ կարելի չէ՞ որ կին մը գեղեցիկ ըլլայ առանց այս պայմաններուն, ի՞նչ կը նշանակէ գաղափարներու և ճաշակի այս լկտութիւնը։ Ո՞ր պէտքին, ո՞ր վայելչութեան կը համապատասխանեն այս արտառոցութիւնները։

Ու մի՛ ըսէք ինծի թէ զուգադիպօրէն կը խօսիմ այս օրուան նորաձեւութեան վըրայ, երեկուանն աւելի բանաւոր չէր։ Կը թուի թէ նորաձեւութիւնները կը փոխուին՝ ծաղրելի բաները ձեւափոխելու և Աստուծոյ արարածն այլանդակելու համա՛ր միայն։

(Շարունակելի)